

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

АПРИЛ
22

ПРОГРАМ РАДА
ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
за 2022. годину

Лазарев кањон

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

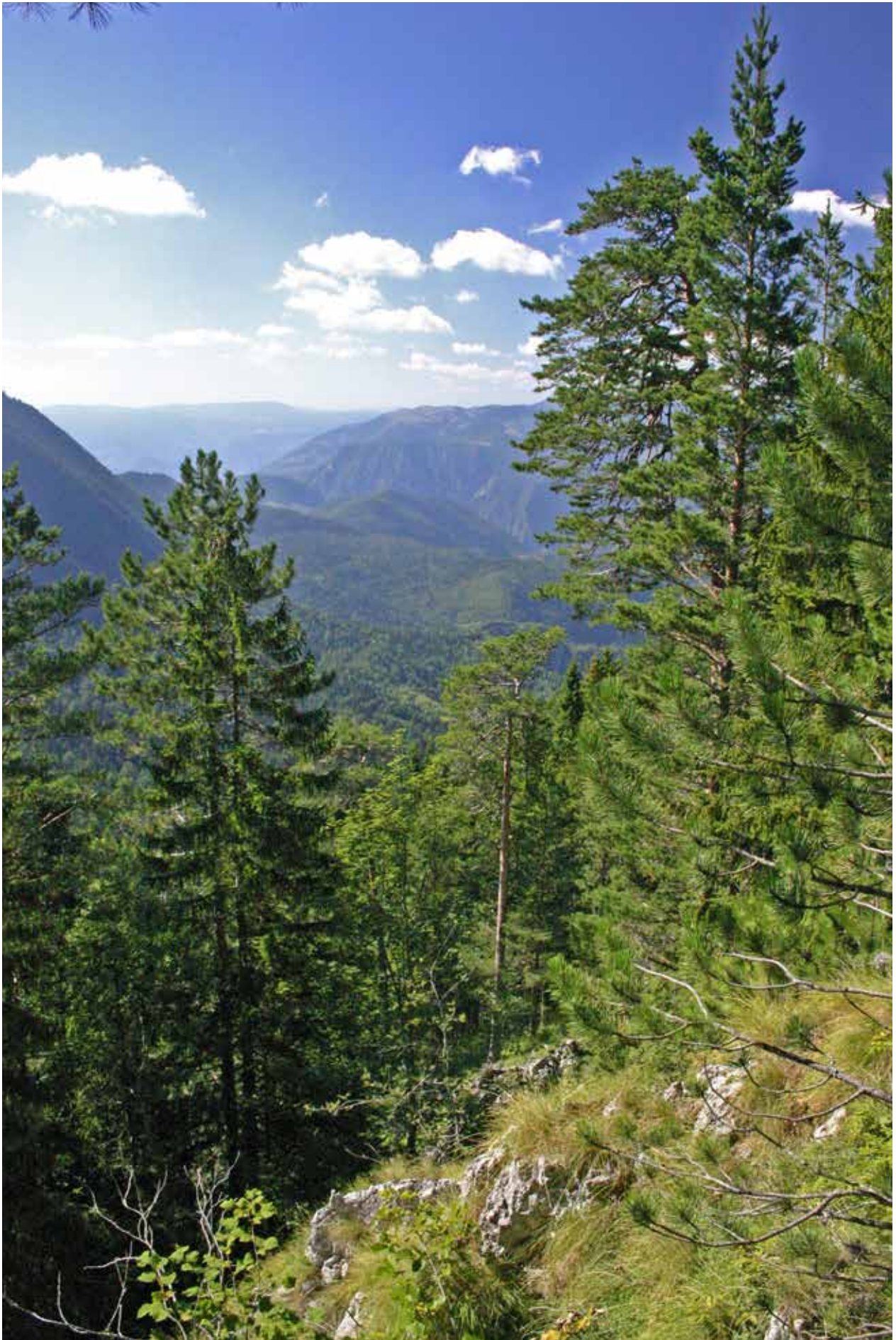
ПРОГРАМ РАДА
ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
за 2022. годину

Београд, април 2022. године

САДРЖАЈ

О ЗАВОДУ	5
ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ	9
ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	11
ЗАШТИТА ПОДРУЧЈА	11
Ревизија заштите	11
Вишегодишња теренска истраживања ради валоризације природних вредности	12
Прелиминарна истраживања	14
СТРУЧНИ НАДЗОР	16
ПЛАН ТЕРЕНСКИХ ИСТРАЖИВАЊА ЗА 2022. ГОДИНУ	19
ИЗРАДА РЕШЕЊА О УСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊА	29
УТВРЂИВАЊЕ ПРЕДЕОНЕ РАЗНОВРСНОСТИ	30
ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	31
УСПОСТАВЉАЊЕ ЕКОЛОШКЕ МРЕЖЕ, ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ	34
ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА	34
Пројекти	34
Пројектне теме	36
ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА	37
ИЗРАДА ЦРВЕНИХ ЛИСТА И ЦРВЕНИХ КЊИГА	38
ЗАШТИТА ГЕОДИВЕРЗИТЕТА И ГЕОНАСЛЕЂА	39
УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ И РЕАЛИЗАЦИЈИ СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ	43
САРАДЊА СА СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА У ЗЕМЉИ	44
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	44
НОМИНАЦИЈА МЕЂУНАРОДНО ЗНАЧАЈНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	45
РЕГИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ СА СТРУЧНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА	46

ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ	48
ОДНОСИ С ЈАВНОШЋУ	48
ПРОМОТИВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ	48
Обележавање еко-датума	48
Друге промотивне манифестације	48
Промоција природних добара	49
Медији	49
Интернет	49
ОБРАЗОВНО-ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	50
ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ	50
Програми за управљаче заштићених подручја и стручну јавност	50
Програми за представнике општина и локално становништво	50
Програми намењени сектору туризма	50
Програми за наставнике, предшколце, ученике и студенте	52
Сарадња с научним и стручним институцијама	52
Програми обуке за улов и враћање на природна станишта аутохтоних врста змија	52
Програми за НВО и удружења	52
Интерни програми професионалног усавршавања запослених	53
ИЗДАВАШТВО	53
Нова издања за штампу	53
Репринти	54
ПОСЛОВИ ПРЕВОЂЕЊА И ИНОКОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ	54
ИЗЛОЖБЕНА ПОСТАВКА	54
ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ	55
ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ И КАРТОГРАФИЈА	57
ПРАВНИ, ОПШТИ И КАДРОВСКИ ПОСЛОВИ	58
ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ	62
ЗАКОНИ, ПОДЗАКОНСКИ АКТИ И СТРАТЕГИЈЕ	67

Национални парк Тара

О ЗАВОДУ

Завод за заштиту природе Србије је стручна установа у Републици Србији која обавља послове у области заштите природе и природних добара.

У табели која следи дати су основни подаци о Заводу:

Пословно име	Завод за заштиту природе Србије
Седиште	Јапанска 35, Нови Београд
Радна јединица Ниш	Ул. Војда Карађорђа 14/II, Ниш
Контакт телефони	Тел. 011 209 38 01, 011 209 38 03; факс. 011 209 38 67
e-mail	beograd@zzps.rs
Шифра делатности	9104 - Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности
Матични број	17798561
ПИБ	106844260
Број текућег рачуна - извор финансирања-буџет	840-518664-16
Број текућег рачуна - извор финансирања - сопствени приходи	840-518668-04
ЈББК	59019
Надлежно министарство	Министарство заштите животне средине

Од свог оснивања 1948. године, Завод за заштиту природе Србије је имао више организационо-статусних промена. Последња промена и статус дефинисани су Одлуком Владе Републике Србије (05 бр. 02-1952 од 18. 03. 2010. године; „Службени гласник РС”, бр. 18/2010 и 97/2017) када је поново основана организација за обављање послова заштите природе и природних добара на територији Републике Србије, која послује под називом Завод за заштиту природе Србије. Истог датума основан је и Покрајински завод за заштиту природе, који врши послове заштите природе на територији АП Војводина.

Завод послује као установа у складу са Законом о јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 42/91 и 71/94). Делатност Завода је регулисана Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018 – други закон и 71/2021), међународним обавезама Републике Србије које су преузете ратификованим конвенцијама, подзаконским актима донетим на основу закона, постојећим стратешким документима, Статутом Завода, Одлуком о оснивању и општим актима Завода.

Члан 21. Закона о јавним службама прописује да управни одбор доноси програм рада установе. Такође, Статут Завода у члану 13. тачка 7) прописује да Управни одбор Завода усваја годишњи програм рада. Програмом рада се дефинишу сви послови које обавља Завод у току календарске године, како обављање основне делатности заштите природе и природних вредности, тако и обављање пратећих делатности, а све у циљу квалитетног и благовременог остварења послова прописаних Законом о заштити природе, Одлуком о оснивању и Статутом.

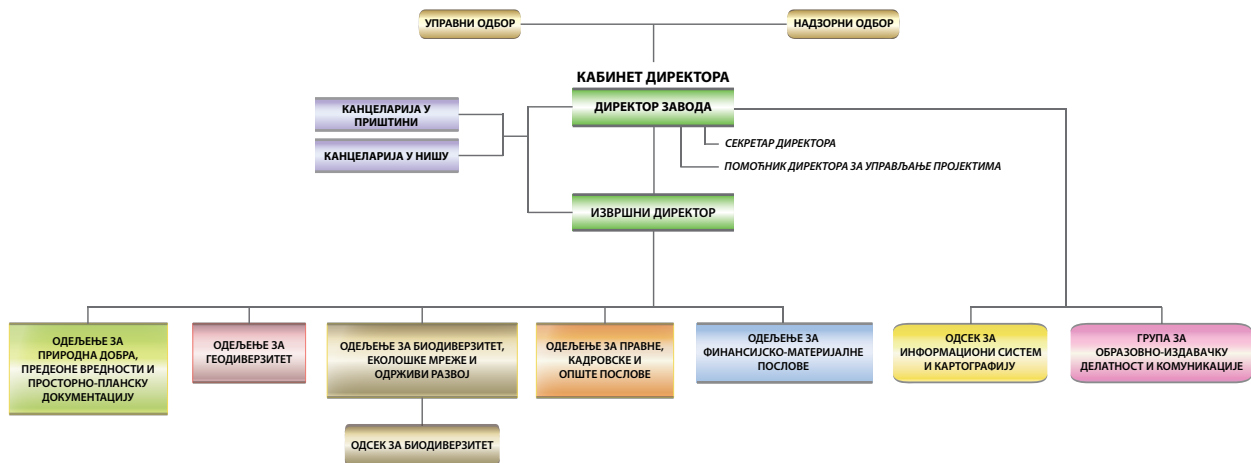
Стручни послови заштите природе и природних вредности које обавља Завод, прецизно су одређени чланом 102. Закона о заштити природе, тачком 4. Одлуке о оснивању Завода („Службени гласник РС”, бр. 18/2010 и 9/2017) и чланом 8. Статута Завода („Службени гласник РС”, бр. 73/2010).

Послови из делокруга рада Завода обављају се у седишту Завода које се налази у Новом Београду, Ул. Јапанска бр. 35, као и у Канцеларији у Нишу, Ул. Војда Карађорђа бр. 14.

Организациона структура Завода

Организациону структуру Завода чине Кабинет директора (који сачињавају директор Завода, извршни директор, помоћник директора за управљање пројектима и секретар директора), Канцеларија у Нишу, као и одељења, одсеци и група, и то:

- Одељење за природна добра, преоне вредности и просторно-планску документацију;
- Одељење за биодиверзитет, еколошке мреже и одрживи развој у оквиру којег је оформљен Одсек за биодиверзитет;
- Одељење за геодиверзитет;
- Одељење за правне, кадровске и опште послове;
- Одељење за финансијско-материјалне послове;
- Одсек за информациони систем и картографију и
- Група за образовно-издавачку делатност и комуникације.

Послови из делокруга рада Завода обављају се координираним радом и међусобном сарадњом свих организационих делова Завода, како одељења као основне организационе јединице, тако и одсека и групе.

Радом одељења руководи начелник одељења, одсеком руководи шеф одсека, а групом руководилац групе.

Канцеларија у Нишу нема посебна овлашћења у правном промету. Организацију послова Канцеларије у Нишу спроводи руководилац ове канцеларије, којег именује директор Завода.

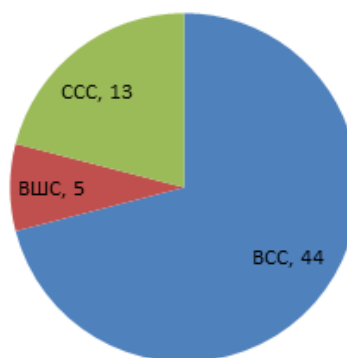

Запослени у Заводу

На дан 31.12.2021. године у Заводу је запослено укупно 65 запослена, од којих 55 у седишту Завода, и 10 у Канцеларији у Нишу. Од укупног броја запослених, 62 је запослено на неодређено време (један запослени се налази на мировању радног односа), а три у радном односу на одређено време. Такође, у Заводу је 12 ангажованих лица по уговору о привременим и по-временим пословима, закључен је и један уговор о правима и дужностима директора, један уговор о допунском раду и један уговор о волонтерском-стручном усавршавању.

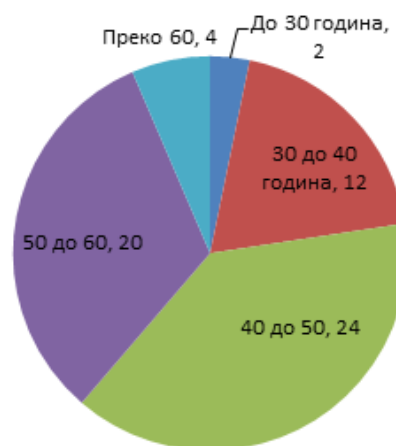
Квалификациона структура запослених у Заводу на неодређено време на дан 31.12.2021.

Ред. број	Стручна спрема	Број запослених на 31.12.2021.
1	ВСС	44
2	ВШС	5
3	ССС	13
УКУПНО		62

Старосна структура запослених у Заводу на неодређено време на дан 31.12.2021.

Ред. број	Опис	Број запослених 31.12.2021.
1	До 30 година	2
2	30 до 40 година	12
3	40 до 50	24
4	50 до 60	20
5	Преко 60	4
УКУПНО		62

Родна структура запослених у Заводу на неодређено време на дан 31.12.2021.

Ред. број	Опис	Број запослених 31.12.2021.
1	Мушкарци	25
2	Жене	37
УКУПНО		62

Профил стручних сарадника и саветника је разноврстан: биолози, инжењери шумарства, пејзажне архитекте, агрономи, географи, геолози, просторни планери, архитекте, андрагози, историчари уметности, туризмолози, политиколози, правници, економисти. Оваква разноврсност кадрова омогућава мултидисциплинарност у раду и свеобухватно прилажење проблему очувања природе.

Делатност Завода

Делатност Завода дефинисана је чланом 102. Закона о заштити природе, тачком 4. Одлуке о оснивању Завода („Службени гласник РС”, бр. 18/2010) и чланом 8. Статута Завода („Службени гласник РС”, бр. 73/2010).

Стручни послови Завода обухватају: прикупљање и обраду података о природи и природним вредностима; праћење стања и оцену очуваности природе и степен угрожености објеката генетског наслеђа, дивљих врста и њихових станишта, станишних типова, екосистема, еколошки значајних подручја, заштићених подручја, еколошких коридора, еколошке мреже и предела; израду студија заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту и начин управљања тим подручјима; израду предлога аката о престанку заштите подручја и израду нацрта аката о заштити као помоћ локалној самоуправи; израду предлога – студије, то јест стручне основе за претходну заштиту подручја; давање решења о условима заштите природе за радове у и изван заштићених подручја; издавање решења о условима заштите природе и мишљења на планове управљања заштићеним подручјима; вршење стручног надзора на заштићеним подручјима с предлогом мера; пружање стручне помоћи управљачима заштићених подручја, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе, предела и природних добара; утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.), програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу; обављање стручних послова у поступку израде оцене прихватљивости радова и активности у природи; припремања и спровођења пројеката и програма на заштићеном подручју; предлагање обима и садржаја студија изводљивости и процене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу; вођење евиденције о начину и обиму коришћења, као и факторима угрожавања заштићених и строго заштићених дивљих врста ради утврђивања и праћења стања њихових популација; учествовање у поступку јавног увида због проглашавања заштићених подручја; организовање и спровођење васпитно-образовних и промотивних активности у вези са заштитом природе; учешће у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе; вођење регистра заштићених природних добара и других података од значаја за заштиту природе; инвентаризацију појединачних елемената геолошке, биолошке и предеоне разноврсности са статистичким анализама и извештајима о њиховом стању; вођење базе података у области заштите природе као дела јединственог информационог система Агенције за заштиту животне средине; обавештавање јавности о природним вредностима, заштити природе, њеној очуваности и примени мера заштите, факторима и последицама угрожавања и обављање других послова утврђених законом.

Стручни послови Завода у наредном периоду биће усмерени на повећање процента заштићене територије, али и на развој еколошке мреже, као новијег концепта у заштити природе на међународном нивоу, поред националне заштите.

ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

Кањон Трибуће

ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

ЗАШТИТА ПОДРУЧЈА

Заштита подручја спроводи се кроз мултидисциплинарна теренска истраживања и вредновање природних појава, процеса, објеката, подручја, ресурса и предеоних целина, као и кроз обраду потребног научног, стручног, планског и документационог материјала ради израде студија заштите као стручних основа за покретање поступка за доношење аката о заштити. Такође, заштита подручја спроводи се и кроз ревизије заштићених подручја, стручни надзор, одређивање и усмеравање мера активне заштите итд.

Рад на заштити подручја је мултидисциплинарног карактера, ангажује све капацитете Завода и представља континуирани процес праћења стања природе.

Поред редовних, горе поменутих послова који се односе на заштићена подручја, планиран је и рад на унапређењу концепта заштите и сарадње с управљачима заштићених подручја.

У 2022. години, у зависности од општег стања у земљи услед епидемиолошке ситуације изазване корона вирусом и степена и карактера могућих ограничења која би утицала и на извршење обавеза Завода, планира се следеће:

Ревизија заштите

У 2022. години планирају се активности на изради ревизија студија заштите следећих подручја:

1. Споменик природе „Шалиначки луг“, град Смедерево (заштићен 2007. године) – завршетак ревизије: 2022. године;
2. Споменик природе „Бигрена акумулација Бели изворац“, општина Мајданпек, (заштићен 2006) – завршетак ревизије: 2022. године;
3. Споменик природе „Стабло храста цера – Почеча“, општина Пожега – завршетак ревизије: 2022. године;
4. Споменик природе „Стабло храста лужњака – Љутице“, општина Пожега – завршетак ревизије: 2022. године;
5. Споменик природе „Стабло храста лужњака – Беле воде“, општина Пожега – завршетак ревизије: 2022. године;
6. Споменик природе „Висибаба – стабло лужњака“, општина Пожега – завршетак ревизије: 2022. године;
7. Група од пет стабала храста лужњака у селу Расни, на месту Драгановац, општина Пожега (заштита из 1976. године) – завршетак ревизије: 2022. године;
8. Специјални резерват природе „Пештерско поље“ – завршетак ревизије: 2023. године;

Вишегодишња теренска истраживања ради валоризације природних вредности

Наставак истраживања

У 2022. години планирају се активности на наставаку истраживања ради израде студија заштите следећих подручја:

1. Кањон Вучјанске реке, место Вучје, град Лесковац, завршетак студије 2022. године;
2. Горњачка клисура, област Хомоље, источна Србија, општине Петровац на Млави и Жагубица, завршетак студије 2022. године;
3. Барско и мочварно станиште на локалитетима „Ливаде“ и „Левосоје“, општине Прешево и Бујановац, завршетак студије 2022. године;
4. Планина Јелица, град Чачак и општина Лучани, завршетак студије 2022. године;
5. Златар, завршетак студије 2023. године;
6. Парк у дворишту Основне школе „Академик Миленко Шушић“ у Гучи, општина Лучани, завршетак студије 2023. године;
7. Планине Велики и Мали Јастребац, општина Алексинач, град Ниш, општина Мерошина, град Прокупље, општина Блаце, град Крушевац, општина Брус, завршетак студије 2024. године;
8. Храстова шума у Раденковцу, завршетак студије 2022. године.

Почетак истраживања

У 2022. години планира се почетак истраживања ради израде студија заштите следећих подручја:

1. Бела река, Рипањ, општина Вождовац, град Београд, завршетак студије 2022. године;
2. Река Лопатница, Краљево, завршетак студије 2022. године;
3. Кањон Пањице, Ариље, завршетак студије 2022. године;
4. Таорска врела, Ваљево, завршетак студије 2023. године;
5. Клисура Сврљишког Тимока, Сврљиг, Књажевац, завршетак студије 2024. године;
6. Тресибаба, Књажевац, Сврљиг, завршетак студије 2025. године;
7. Сврљишке планине, Сврљиг, Бела Паланка, Нишка Бања, Ниш, завршетак студије 2025. године;
8. Два стабла бора у Јајинцима, Београд, завршетак студије 2022. године;
9. Глинара, Београд, завршетак студије 2022. године;
10. Бара Рева, Београд, завршетак студије 2022. године.

Кратак опис до сада наведених подручја налази се у прилогу овог Плана.

Израда студија заштите

На основу претходно обављених теренских истраживања до краја 2022. године, као крајњи резултат, очекује се завршетак 18 студија заштите за следећа подручја:

1. Споменик природе „Шалиначки луг“, град Смедерево;
2. Споменик природе „Бигрена акумулација Бели изворац“, општина Мајданпек;
3. Споменик природе „Кањон Вучјанске реке“, место Вучје, град Лесковац;
4. Предео изузетних одлика „Горњачка клисура“, област Хомоље, источна Србија, општине Петровац на Млави и Жагубица;
5. Заштићено станиште „Барско и мочварно станиште на локалитетима Ливаде и Левосоје“, општине Прешево и Бујановац;

Бара Рева

6. Предео изузетних одлика „Планина Јелица“, град Чачак и општина Лучани;
7. Заштићено станиште „Река Лопатница“, град Краљево;
8. Специјални резерват природе „Кањон Пањице“, општина Ариље;
9. Заштићено станиште „Глинара“, Београд;
10. Заштићено станиште „Бара Рева“, Београд;
11. Споменик природе „Два стабла бора у Јајинцима“, Београд;
12. Споменик природе „Стабло храста цера – Почеча“, општина Пожега;
13. Споменик природе „Стабло храста лужњака – Љутице“, општина Пожега;
14. Споменик природе „Стабло храста лужњака – Беле воде“, општина Пожега;
15. Споменик природе „Висабаба – стабло лужњака“, општина Пожега;
16. Споменик природе „Група од пет стабала храста лужњака у селу Расни“, на месту званом „Драгановац“, општина Пожега;
17. Споменик природе „Храстова шума у Раденковцу“
18. Споменик природе „Бела река“, Рипањ, општина Вождовац, град Београд.

Прелиминарна истраживања

У оквиру рада на евидентирању вредности врше се прелиминарна истраживања која имају за циљ утврђивање основних природних вредности подручја и процену изводљивости заштите, узимајући у обзир социоекономске прилике. На основу добијених резултата, процењује се испуњеност услова за заштиту подручја, врста заштите и категорија подручја за које се врши покретање поступка заштите.

У 2022. години планирана су 32 прелиминарна теренска истраживања:

На иницијативу Министарства

1. Бурма брдо - профил горњокредног спруда са фауном мекушаца – с. Скрапеж, код Косјерића.
Напомена: овај локалитет се налази у границама експлоатационог поља цементаре у Косјерићу. Потребно је разговарати с управом цементаре о томе да се та површина, због свог научног и едукативног значаја, сачува и стави под заштиту. Овакав вид сарадње, када је реч о заштити значајног објекта геонаслеђа, примењен је на локалитету Споменик природе „Стратиграфски профил Филијала Беоцин“, уз споразум с цементаром из Беоцина. Напомена: за овај профил су била предвиђена прелиминарна истраживања у 2021. год. према упутствима Министарства за измену Програма, међутим, нису реализована.
2. Профил стратотипа горњег панона за Европу – долина потока Карагача, код Врчина.
Напомена: за овај профил била су предвиђена прелиминарна истраживања у 2021. год. према упутствима Министарства за измену Програма, међутим, нису реализована.

На основу осталих иницијатива за заштиту

3. Стабло храста у дворишту ОШ „Димитрије Туцовић“ и Средње угоститељско-туристичке школе у Чајетини, по захтеву бр. 025- 3209 из 2021. године;
4. Стабло храста у насељу Подбаре, општина Коцељева, по захтеву бр. 025-1593 из 2021. године;
5. Стабло храста у Горњем Милановцу, по захтеву бр. 030-4003 из 2021. године;
6. Стабло храста у селу Батњик, месна заједница Милатковиће, општина Рашка, по захтеву бр. 025-2103 из 2021. године;
7. Стабло оскоруше у селу Чумић, град Крагујевац, по захтеву бр. 025-2169;

8. Планина Треска на територији општине Горњи Милановац, по захтеву бр. 025-887;
9. Доње Потамишје, део на територији општине Палилула, Београд;
10. Природно станишта барских корњача у селу Велика Крушевица;
11. Мрестилиште Бованског језера, општине Сокобања и Алексинац;
12. Станиште гљиве *Tricholosporum goniospermum*, Сврљиг;
13. Извор у селу Комарица (Комарски извор), општина Власотинце;
14. Миљаковачки извор, Београд;
15. Влажно станиште у селу Драчић, општина Ваљево;
16. Подручје Дивчибара, општина Ваљево;
17. Станиште заштићене биљне врсте крвавац (*Hypericum androsaemum*), општина Ваљево;
18. Повлен, општина Ваљево;
19. Извор реке Скрапеж, Косјерић;
20. Спомен парк шуме „Краљевица”, Зајечар;
21. Језеро Кореница између села Бусур и Везичево, Петровац на Млави;
22. Миљаковачко-крављанска клисура, Ниш;
23. Велики и Мали Крш у близини Бора;
24. Поток Станци, слив Власине, слапови и водопади у шкриљцима палеозојске старости; влажне ливаде – станишта птица у атару села Стајковца; остеоњаци од кварцних стена у селу Дејан, настали денудацијом околних меких шкриљаца, општина Власотинце.

На основу програмских активности Завода за заштиту природе Србије

25. Девица и Озрен, општина Сокобања;
26. Клисура реке Витовнице, Петровац на Млави;
27. ПИО „Планина Рудник” – поново покренути иницијативу за заштиту овог подручја а за које је Студија заштите ПИО „Планина Рудник” послата општинама: Топола, Горњи Милановац и Крагујевац 19. 01. 2015.године, под 03 број 018-74/1. Општине нису биле заинтересоване за заштиту иако је истраживањима потврђена вредност подручја;
28. Картографска анализа целокупног подручја Града Београда, ради валоризације подручја која нису заштићена и планирање динамике истраживања с циљем повећања процентуалне заступљености заштићених подручја на територији града Београда;
29. Планински масив Троглав–Чемерно, Краљево. С обзиром на то да планински масиви Троглава и Чемерна „уоквирују” слив реке Лопатнице и чине с њим физичко-географску и предеону целину, као и да је слив тренутно предмет истраживања и валоризације, намеће се потреба да се и ова подручја валоризују с аспекта евентуалне заштите;
30. Локалитет Маргум (старо корито Велике Мораве и археолошко налазиште), Пожаревац;
31. Семетешко језеро с тресетним острвом и стаништем барске папрати (*Thelypteris palustris*), општина Рашка;
32. Делови планина Карадак и Рујан с котлином Моравице, Прешево, Бујановац.

Такође, стручни срадници Завода обавиће прелиминарна теренска истраживања на основу евентуално пристиглих захтева, односно иницијатива локалних самоуправа и других заинтересованих страна (невладиних организација, стручно-научних институција, група грађана, управљача заштићених подручја итд.) и у зависности од обима потребних теренских истраживања предложених подручја за заштиту, а у складу с осталим предвиђеним обавезама и капацитетима.

За подручје за које се утврди да испуњава критеријуме заштите, накнадно ће се предвидети динамика даљих истраживања и израда предлога за заштиту или заштиту подручја у оквиру еколошке мреже. Уколико се утврди да подручје не поседује природне вредности од значаја за заштиту ни по једном основу, констатоваће се да се неће радити даља истраживања и пре-

дметно подручје више неће бити део ниједног плана. Сви прикупљени подаци о природним вредностима биће део базе података у оквиру информационог система Завода.

СТРУЧНИ НАДЗОР

Стручни надзор и помоћ управљачима биће усмерени ка редовном праћењу стања природе у заштићеним подручјима, посебно у ситуацијама када се предузимају различите активности за које се процени да би могле угрозити, оштетити или уништити природно добро или његове делове.

Очекује се да ће се кроз стручни надзор и помоћ на очувању природних ресурса и њиховом одрживом коришћењу побољшати сарадња с управљачима заштићених подручја, локалним заједницама, органима локалне самоуправе, корисницима простора и ресурса, с невладиним организацијама и другим заинтересованим странама.

Завод ће у обављању стручног надзора, као и при пружању стручне помоћи за потребе инспекцијског надзора, сарађивати с министарством надлежним за послове заштите животне средине – Министарством заштите животне средине, Секретаријатом за заштиту животне средине Града Београда, Секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине АП Војводине, републичком и покрајинском инспекцијом за заштиту животне средине и другим релевантним институцијама.

Основну делатност Завода није могуће реализовати на други начин, осим кроз теренске активности и истраживања. Теренске активности и истраживања подразумевају валоризацију природних вредности за потребе израде и ревизије студија заштите, стручни надзор, рад на утврђивању елемената еколошке мреже, реализацију интервентних непланских радњи, сарадњу и помоћ управљачима, локалној заједници и другим заинтересованим странама. У том смислу, а у складу с искуством у реализацији ранијих годишњих Програма заштите природних добара, **планирано је укупно око 2000 теренских дана.**

На основу анализе стручних надзора у претходних неколико година, утврђена су приоритетна подручја која нису контролисана у том периоду. С тим у вези, у току 2022. године планирано је да се стручни надзори изврше у следећим заштићеним подручјима груписаним према окрузима, како би се обишао што већи број заштићених подручја:

Округ: Борски

- НП „Ђердап” – ЈП НП „Ђердап”, Доњи Милановац
- СП „Лазарев кањон” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП „Бледерија” – Туристичка организација општине Кладово
- СтРП „Фељешана” – Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд
- СтРП „Мустафа” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП „Прераст Шупља стена” – Туристичка организација општине Мајданпек

Округ: Браничевски

- СП „Бигрена акумулација код манастира Тумане” – Туристичка организација Голубац, Голубац
- СП „Врело Млаве” – ЈКП „Белосавац”, Жагубица
- СП „Хомолска потајница” – ЈКП „Белосавац”, Жагубица

- СП „Крупајско врело” – ЈКП „Белосавац”, Жагубица
- СП „Клисура Осаничке реке” – ЈКП „Белосавац”, Жагубица

Округ: Зајечарски

- СРП „Ртањ” – Заштићено актом ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- НП „Стара планина” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП „Тупижничка леденица” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП „Рипаљка” – Дирекција за урбанизам и изградњу Сокобања

Округ: Златиборски

- НП „Тара” – ЈП НП „Тара”, Бајина Башта
- СП „Бјелушка потајница” – проблем с управљачем, Општинска управа општине Ариље
- ПП „Шарган – Мокра Гора” – Друштво са ограниченом одговорношћу „Парк природе Мокра Гора”
- СП „Слапови Сопотнице” – Планинарско друштво „Камена гора”
- ПИО „Камена Гора” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- ПИО „Озрен – Јадовник” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СРП „Клисура реке Милешевке” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СРП „Увац” – Друштво с ограниченом одговорношћу „Резерват Увац”, Нова Варош
- СРП „Гутавица” – Меџлиса Исламске заједнице Сјенице, тј. Ријасет Исламске заједнице Србије
- СРП „Паљевине” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП „Стопића пећина” – Туристичка организација Златибор

Округ: Јабланички

- ПП „Радан” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- ПИО „Власина” – Туристичка организације општине Сурдулица

Округ: Мачвански

- ОРП „Данилова коса” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП Ковачевића пећина – Туристичко-спортска организација општине Крупањ
- ПИО „Културни предео Тршић – Троноша” – Центар за културу “Вук Караџић”

Округ: Моравички

- ПИО „Овчарско–Кабларска клисура” – Јавна установа „Туристичка организација Чачка”
- СП „Рћанске пећине” – Туристичка организација општине Лучани

Округ: Нишавски

- СРП „Сува планина” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СРП „Јелашничка клисура” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- ПП „Сићевачка клисура” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СП „Крупачко врело” – ЈКП за водовод и канализацију „Наисус”, Сектор за производњу и дистрибуцију воде, Ниш

Округ: Пчињски

- СтРП „Јарешник” – ЈП „Србијашуме”, Шумско газдинство Врање
- ПИО „Долина Пчиње” – Српска православна црква – Православна епархија Врањска, Врање
- СП „Јовачка језера” – Центар за културне делатности, туризам и библиотекарство општине

Владичин Хан – Одсек за туризам

- СтРП „Кукавица” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд

Округ: Расински

- НП „Копаоник” – ЈП НП „Копаоник”

Округ: Рашки

- ПП „Голија” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд
- СРП „Гоч-Гвоздац” – Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд

Округ: Град Београд

- СП „Липовичка шума – Дуги рт” – ЈП „Србијашуме”, Шумско газдинство Београд, Београд
- СП „Бојчинска шума” – ЈП „Србијашуме”, Шумско газдинство Београд, Београд
- ПИО „Авала” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд”
- СП „Бајфордова шума” – ЈКП „Зеленило Београд”, Нови Београд
- СП „Звездарска шума” – ЈКП „Зеленило Београд”, Нови Београд
- ПИО „Велико ратно острво” – ЈКП „Зеленило Београд”, Нови Београд
- СП „Земунски лесни профил” – Удружење Еколошки покрет Земун, Земун
- СП „Лесни профил Капела у Батајници” – Удружење Еколошки покрет Земун, Земун
- ПИО „Космај” – ЈП „Србијашуме”, Нови Београд

Национални парк Тара

Стручни надзори заштићених подручја на територији града Београда биће обављани у складу са расположивим капацитетима Завода, имајући у виду да се налазе у непосредној близини и да не захтевају велике капацитете.

Планирани обим спровођења стручних надзора у 2022. години може се, према потреби, мењати сходно планским и редовним активностима.

У табели која следи дат је план теренских истраживања Завода за заштиту природе Србије за 2022. годину.

План теренских истраживања Завода за заштиту природе Србије за 2022. годину

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
ПИО „Планина Рудник“ студија урађена 2015. Општина одустала од заштите. Нова студија се ради.	крај октобра	И. Јелић В. Стојановић	И. Јелић		27-29.04.	31.05.				28-30.09.				
			М. Дивац		27-29.04.						28-30.09.			
			С. Ивановић			31.05.						28-30.09.		
			Б. Крстески									28-30.09.		
			Н. Панић	И. Јелић		27-29.04.								
			М. Станић	В. Стојановић		27-29.04.						28-30.09.		
			В. Стојановић			27-29.04.						28-30.09.		
			М. Пљомгић									28-30.09.		
			М. Трикић			27-29.04.						28-30.09.		
			С. Шкобић					31.05.				28-30.09.		
Кањон Вучјанске реке - нова студија. Пренето из прошле године.	јун	И. Меленица, Д. Нешић	И. Меленица		19-21.4	16-18.05.								
			С. Бранковић			16-18.05.								
			Д. Јовић		19-21.4		16-18.05.							
			М. Станић		19-21.4		16-18.05.							
			А. Захарјашевић		19-21.4		16-18.05.							
			Д. Нешић		19-21.4		16-18.05.							
			Н. Секулић				16-18.05.							
			Б. Стојиљковић			19-21.4		16-18.05.						
			З. Стојковић			19-21.4		16-18.05.						
			В. Бједов						06-10.06.	12-15.07.				01-04.11.
Река Лопатница (Троглав и Чемерно) - нова студија	20. децембар	В. Бједов, С. Бранковић	С. Бранковић				06-10.06.	12-15.07.				01-04.11.		
			М. Дивац				06-10.06.	12-15.07.						
			А. Загезало				06-10.06.							
			И. Јелић				06-10.06.	12-15.07.						
			М. Радаковић				06-10.06.	12-15.07.						
			Н. Секулић				06-10.06.	12-15.07.						

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Горњачка клисура - нова студија. Пренето из прошле године	октобар	М. Илић, С. Ивановић	М. Илић	28-30.03.	31.05-03.06.	26.7.-29.07.								
			В. Бједов	28-30.03.		26.7.-29.07.								
			С. Бранковић		31.05-03.06.	26.7.-29.07.								
			М. Дивац		31.05-03.06.	26.7.-29.07.								
			С. Ивановић	28-30.03.										
			И. Јовановић	28-30.03.			26.7.-29.07.							
			Д. Нешић		31.05-03.06.		26.7.-29.07.							
			Н. Панић	28-30.03.										
			М. Радаковић		31.05-03.06.		26.7.-29.07.							
			Н. Секулић		31.05-03.06.		26.7.-29.07.							
			В. Стојановић		31.05-03.06.		26.7.-29.07.							
			З. Стојковић		31.05-03.06.									
			Планина Јелица - нова студија	30. новембар	Б. Крстески, А. Петковић	Б. Крстески	10-13.05.	10-13.05.	23-26.08.	14-16.09.				
В. Бједов		10-13.05.						23-26.08.						
С. Бранковић														
М. Дивац		10-13.05.												
А. Затезало		10-13.05.												
М. Илић									23-26.08.	14-16.09.				
М. Кличковић									23-26.08.	14-16.09.				
Д. Остојић							10-13.05.			23-26.08.				
М. Радаковић											14-16.09.			
Н. Секулић														
А. Петковић							10-13.05.					14-16.09.		
Д. Петраш												14-16.09.		
В. Стојановић							10-13.05.				23-26.08.			
С. Шкобић				10-13.05.					14-16.09.					
Шалиначки луг - ревизија. Пренето из прошле године.	крај јуна	З. Стојковић, Б. Стојиљковић	З. Стојковић	30.03.-01.04.	27-29.04.									
			А. Захарјашевић	30.03.-01.04.										
			И. Меденица	30.03.-01.04.										
			Д. Остојић	30.03.-01.04.	27-29.04.									
			Б. Стојиљковић	30.03.-01.04.	27-29.04.									

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар	
Бела река - нова студија	15. септембар	М. Илић, А. Затезало	М. Илић	23.03.	18.04.		27.06.						
			М. Дивац	23.03.			27.06.						
			А. Затезало				27.06.						
			М. Кличковић	23.03.									
			М. Парежанин	23.03.									
			М. Радаковић	23.03.				27.06.					
			М. Ристић	23.03.	18.04.								
			Н. Секулић	23.03.				27.06.					
			В. Стојановић										
			В. Бједов	23.03.	18.04.								
Ј. Толић	23.03.												
Бара Рева - нова студија	крај новембра	М. Дивац, М. Радаковић	М. Дивац			05.05.			22.08.	12-13.09.			
			С. Бранковић								12-13.09.		
			А. Затезало			05.05.					22.08.		
			М. Илић			05.05.						12-13.09.	
			М. Радаковић			05.05.					22.08.	12-13.09.	
			Н. Секулић								22.08.	12-13.09.	
			М. Слмић					05.05.			22.08.	12-13.09.	
			Ј. Толић					05.05.			22.08.	12-13.09.	
			В. Стојановић			07.04.		04.05.				12-13.09.	
			А. Затезало			07.04.		04.05.					
Глинара - нова студија	15. новембар	В. Стојановић, С. Маринчић	М. Илић		07.04.								
			С. Маринчић		07.04.								
			М. Слмић		07.04.	04.05.							
			Д. Петраш										
			М. Радаковић		07.04.	04.05.							
			М. Дивац		07.04.	04.05.							
			М. Дивац		07.04.	04.05.							

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Барско и мочварно станиште Ливаде и Левосоје - нова студија. Пренето из прошле године	15. новембар	Д. Недељковић, Д. Јовић	Д. Недељковић		05-06.04.	19-20.05.				12-13.09				
			Д. Јовић							12-13.09				
			А. Затезало								12-13.09			
			И. Меденица								12-13.09			
			Б. Стојиљковић		05-06.04.	19-20.05.					12-13.09			
			М. Парежанин		05-06.04.	19-20.05.					12-13.09			
			М. Ристић		05-06.04.	19-20.05.					12-13.09			
			М. Кличковић			19-20.05.					22-23.09.			
			И. Јелић			19-20.05.					22-23.09.			
			С. Маринчић								22-23.09.			
СП „Бигрена акумулација Бели изворац“ - ревизија студије из 2006.	до краја новембра	М. Кличковић, М. Парежанин	М. Парежанин							22-23.09.				
			М. Парежанин							22-23.09.				
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
			М. Парежанин								22-23.09.			
Кањон Пањнице - нова студија	крај новембра	Б. Савовски, С. Маринчић	А. Петковић			19-20.05.				22-23.09.				
			Б. Савовски			16-18.05.				17-19.08.				
			А. Затезало			16-18.05.					17-19.08.			
			М. Илић			16-18.05.					17-19.08.			
			М. Кличковић			16-18.05.					17-19.08.			
			Б. Крстески								17-19.08.			
			С. Маринчић					16-18.05.			17-19.08.			
			Д. Петраш					16-18.05.			17-19.08.			
			В. Стојановић					16-18.05.			17-19.08.			
												19-21.09.		
Парк ОШ „Академик Миленко Шушић“ у Гучи	2023.	И. Глушица Бајић	И. Глушица Бајић			16-18.05.					19-21.10.			
			Д. Јокић			16-18.05.					19-21.10.			
			Н. Крстић			16-18.05.						19-21.10.		
			А. Петковић									19-21.10.		
			А. Петковић										19-21.10.	
Сломен парк шуме „Краљевица“, Зајечар	2023.	А. Петковић	И. Глушица Бајић		07-08.04.									
			И. Меденица		07-08.04.									
			Ђ. Стојадиновић		07-08.04.									

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Повлен (Бурма брдо - Профил горњоокредног спруда – Скрапеж, Косјерић и извор реке Скрапеж)	2023.	Б. Крстески, И. Јовановић	Б. Крстески		11-14.04.						11-14.10.			
			И. Јовановић									11-14.10.		
			М. Илић		11-14.04.								11-14.10.	
			С. Маринчић										11-14.10.	
			И. Меденица		11-14.04.								11-14.10.	
			Д. Петраш										11-14.10.	
			М. Пимогић										11-14.10.	
			В. Стојановић		11-14.04.									
			В. Бједов		11-14.04.									
			М. Радаковић				12-15.04;			05-08.07.				
М. Дивац				12-15.04;										
А. Затезало				12-15.04;			05-08.07.							
И. Меденица														
М. Парезанин	2023.	М. Радаковић			12-15.04;			05-08.07.						
Н. Панић					12-15.04;									
Д. Нешић					12-15.04;			05-08.07.						
Б. Стојиљковић					12-15.04;			05-08.07.						
М. Станић					12-15.04;			05-08.07.						
В. Стојановић					19-21.04.									
М. Дивац					19-21.04.									
М. Илић														
М. Кличковић	2023.	В. Стојановић			19-21.04.									
А. Петковић														
М. Парезанин														
Д. Петраш					19-21.04.									
С. Бранковић									08-10.08.					
М. Дивац														
Д. Јовић									08-10.08.					
Д. Недељковић	2023.	С. Бранковић							08-10.08.					
М. Парезанин									08-10.08.					
М. Радаковић									08-10.08.					
Н. Секулић									08-10.08.					

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Локалитет Маргум	2023.	М. Радаковић С. Маринчић.	С. Маринчић			06.05;			12.08.					
			А. Затеало			06.05;			12.08.					
			М. Илић			06.05;				12.08.				
			В. Бједов			06.05;								
			М. Станић			06.05;					12.08.			
			М. Дивац			06.05;								
			Н. Секулић											
			М. Радаковић					06.05;			12.08.			
			М. Трикић											
			В. Стојановић					06.05;						
			Д. Петраш					23-26.05.		04-07.07.			04-07.10.	
			Злагар	2024	Д. Јовић	А. Затеало								
М. Дивац						23-26.05.		04-07.07.			04-07.10.			
Д. Нешић						23-26.05.								
М. Радаковић						23-26.05.						04-07.10.		
Б. Крстески						23-26.05.						04-07.10.		
С. Маринчић												04-07.10.		
В. Бједов						23-26.05.		04-07.07.				04-07.10.		
В. Стојановић										04-07.07.		04-07.10.		
Д. Јовић									28-30.06.				17-19.10.	
А. Затеало									28-30.06.				17-19.10.	
С. Бранковић									28-30.06.				17-19.10.	
И. Јовановић									28-30.06.				17-19.10.	
М. Кличковић										17-19.10.				
Д. Нешић						28-30.06.				17-19.10.				
Д. Остојић		Д. Јовић				28-30.06.				17-19.10.				
Н. Секулић						28-30.06.				17-19.10.				
М. Ристаћ						28-30.06.				17-19.10.				
Д. Недељковић						28-30.06.				17-19.10.				
З. Стојковић						28-30.06.				17-19.10.				
В. Бједов										17-19.10.				
В. Стојановић						28-30.06.				17-19.10.				

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Мали и Велики Јастребац	2024	Мила Ристић Владан Бједов	М. Дивац					18-22.07;			24-28.10.			
			А. Затеало									24-28.10.		
			С. Бранковић						18-22.07;					
			И. Јовановић			09-12.05;							24-28.10.	
			М. Кличковић											
			Д. Нешић											
			Н. Секулић							18-22.07;				
			М. Ристић					09-12.05;		18-22.07;			24-28.10.	
			Д. Недељковић					09-12.05;		18-22.07;			24-28.10.	
			М. Илић							18-22.07;			24-28.10.	
			З. Стојковић							18-22.07;			24-28.10.	
			С. Маричић					09-12.05;					24-28.10.	
			В. Бједов							18-22.07;			24-28.10.	
			п. Планер										24-28.10.	
С. Шкобић										24-28.10.				
А. Петковић								18-22.07;		24-28.10.				
И. Меденица								18-22.07;		24-28.10.				
А. Захарјашевић						09-12.05;		18-22.07;						
Д. Јовић														
А. Затеало														
И. Меденица														
Д. Нешић	2024	Д. Нешић, Д. Недељковић					04-06.05.							
Д. Недељковић							04-06.05.							
З. Стојковић														
М. Трикић							04-06.05.							
А. Захарјашевић														

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Сврљишке планине + Станиште гљиве <i>Tricholagarium goniospermatum</i> , Србија	2025	И. Меденица	И. Меденица				21-24.06;							
			А. Зазезало				21-24.06;							
			В. Бједов				21-24.06;							
			М. Дивац				21-24.06;							
			М. Станић				21-24.06;							
			Д. Нешић				21-24.06;							
			М. Трикић				21-24.06;							
			Б. Стојиљковић				21-24.06;							
			З. Стојковић				21-24.06;							
			Д. Петраш				14-17.06;				30.08-02.09.			
			М. Дивац				14-17.06;				30.08-02.09.			
			С. Бранковић				14-17.06;				30.08-02.09.			
			М. Кличковић								30.08-02.09.			
Кучај - Бељаница		Д. Петраш	Д. Нешић											
			Б. Крстески				14-17.06;				30.08-02.09.			
			Н. Секулић				14-17.06;							
			М. Радаковић				14-17.06;							
			С. Маринчић								30.08-02.09.			
			В. Бједов				14-17.06;				30.08-02.09.			
			В. Стојановић				14-17.06;				30.08-02.09.			
			М. Тимотић										08-11.11.	
			М. Илић										08-11.11.	
			Д. Јовић		М. Тимотић									
			А. Петковић											
			М. Кличковић											
			Б. Стојиљковић											
Планина Треска на територији општине Горњи Милановац	прелиминарно	М. Трикић	М. Трикић		27-29.04;									
			Н. Панић		27-29.04;									
			В. Стојановић		27-29.04;									
			С. Шкобић											

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар	
Природно станишта барских корњача у селу Велика Крушевица I	прелиминарно	М. Дивац	М. Дивац				28-30.06.						
			А. Загезало					28-30.06.					
			М. Илић					28-30.06.					
			М, Парезанин В. Стојановић					28-30.06.					
Доње Потамишје	прелиминарно	М. Радаковић	М. Радаковић			05-06.04.							
			А. Загезало			05-06.04.							
			М. Илић			05-06.04.							
			М. Дивац			05-06.04.							
			Н. Секулић			05-06.04.							
			М. Станић			05-06.04.							
			Б. Крстески			05-06.04.							
			В. Бједов			05-06.04.							
			В. Стојановић			05-06.04.							
			Д. Јовић						16-19.08.				
Девца и Озрен (општина Сокобања) I	прелиминарно	Д. Јовић Д. Недељковић	А. Загезало				16-19.08.						
			С. Бранковић				16-19.08.						
			С. Ивановић				16-19.08.						
			М. Кличковић										
			Д. Нешић				16-19.08.						
			И. Меденица				16-19.08.						
			Н. Секулић				16-19.08.						
			Н. Панић				16-19.08.						
			Д. Недељковић				16-19.08.						
			З. Стојковић				16-19.08.						
Ј. Толић						16-19.08.							

Терен	Рок за израду студије	Координатор и субкоординатор	Екипа	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар		
Велики и Мали Крш у близини Бора	прелиминарно	Д. Нешић, А. Петковић	Д. Јовић				11-13.07.							
			А. Затезало				11-13.07.							
			С. Маричић				11-13.07.							
			И. Меденица				11-13.07.							
			М. Кличковић				11-13.07.							
			Д. Нешић				11-13.07.							
			А. Петковић				11-13.07.							
			Д. Недељковић				11-13.07.							
			Д. Јовић								26-28.09.			
			А. Затезало								26-28.09.			
			С. Бранковић								26-28.09.			
			И. Јовановић								26-28.09.			
			Д. Нешић								26-28.09.			
Језеро Кореница између села Бусур и Везичево и Клисура реке Витовнице, Петровац на Млави	прелиминарно	Д. Јовић	Б. Стојиљковић											
			Н. Секулић											
			М. Илић								26-28.09.			
			М. Радаковић								26-28.09.			
			М. Парезанин								05-08.09.			
			А. Затезало								05-08.09.			
			С. Бранковић								05-08.09.			
			Д. Јовић								05-08.09.			
			А. Захарјашевић								05-08.09.			
			Д. Нешић								05-08.09.			
			И. Меденица								05-08.09.			
			Д. Недељковић								05-08.09.			
			З. Стојковић								05-08.09.			
Мрестилиште Бованског језера	прелиминарно	С. Бранковић	С. Бранковић						02.08.					
			Н. Секулић							02.08.				

ИЗРАДА РЕШЕЊА О УСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊА

Израда решења о условима заштите природе, стручних основа, мишљења и других аката Завода један је од захтевнијих и обимнијих редовних послова Завода и за који се ангажују сва одељења Завода у пуном капацитету. Утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.) и програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу, обухвата, поред кабинетског рада, често и теренски обилазак ради утврђивања неопходних чињеница за обраду предмета. На основу просечног раста броја поднетих захтева у претходним годинама, очекује се да ће током 2022. године број захтева бити на нивоу из 2021. године или већи, то јест више од 4000 захтева.

Од 01.01.2022. године, у складу са изменама члана 9. Закона о заштити природе, акт о условима заштите природе за националне паркове и заштићена подручја I и II категорије које проглашава Влада, издаје Министарство заштите животне средине, по прибављеној стручној основи Завода. Стручна основа садржи нарочито:

1. податке о природним вредностима, посебно биљног и животињског света, објеката геонаслеђа и предела у границама просторног обухвата документа из става 1. овог члана и просторном окружењу;
2. податке о заштићеним природним добрима, укључујући природна добра планирана за заштиту и у поступку заштите;
3. податке о еколошки значајном подручју;
4. податке о установљеним режимима и мерама заштите и коришћења природних вредности и добара и еколошки значајних подручја;
5. услове, односно забране и ограничења под којима се планирани радови и активности могу реализовати, као и потребу оцене прихватљивости;
6. биолошке, техничке и технолошке мере заштите природе које треба применити;
7. мере ублажавања и/или спречавања значајних утицаја на еколошки значајно подручје у складу са условима прихватљивости документа из става 1. овог члана;
8. мере праћења утицаја спровођења плана или програма на еколошки значајно подручје у складу са условима прихватљивости документа из става 1. овог члана;
9. компензацијске мере и друге мере надокнаде, укључујући и новчану.

Из Законом прописаног садржаја стручне основе, јасно је да ће њено издавање захтевати значајан и професионални рад свих запослених Завода. Такође, због рокова, како за издавање стручне основе, тако и акта о условима заштите природе које доноси Министарство, биће неопходна ефикасна координација рада између ове две државне институције.

С обзиром на то да се по посебној процедури у оквиру издавања решења о условима заштите природе обрађују решења по захтевима пристиглим на основу електронског спровођења обједињене процедуре, у 2022. години очекује се:

- Даље унапређење софтвера за електронско спровођење обједињене процедуре.
- Повећање броја захтева у односу на број захтева из претходне 2021. године.

Такође, очекују се и даље захтеви за сагласности/мишљења у вези с озакоњењем нелегално изграђених објеката, имајући у виду да још увек није завршена планирана легализација таквих објеката.

УТВРЂИВАЊЕ ПРЕДЕОНЕ РАЗНОВРСНОСТИ

Активности у области предеоних политика дефинисани су стратешким приоритетима Нацртом просторног плана Републике Србије (2021–2035) и на основу Закона о потврђивању Европске конвенције о пределу („Сл. гласник РС Међународни уговори”, бр. 4/2011):

- Рад на имплементацији предеоних политика с циљем заштите, уређења и одрживог коришћења предела Србије и остваривање циљног квалитета предела као јавног добра, на основу утврђивања и афирмације вредности карактера предела од значаја за усмеравање одрживог просторног развоја.
- Остваривање посебног планског циља, представља интегрисање предеоног приступа (афирмација вредности карактера предела и интеграција циљног квалитета предела) у законски основ и систем просторног (просторне и урбанистичке планове) и секторског планирања (заштита природе, урбани и рурални развој, саобраћај, туризам, шумарство, пољопривреда, енергетика и друге секторске политике).
- Афирмисање одрживог просторног и економског развоја усклађеног с препознатим вредностима карактера предела (циљни квалитет, капацитет и осетљивост структуре предела) чиме се постиже очување и унапређење постојећих, креирање и стварање нових вредности у пределу.
- Такође, препознавање културних предела као интегрисаних природних и културних вредности националног, регионалног и локалног идентитета су део стратешког циља.

Активности у области предеоних политика спроводиће се динамиком и на начин како је прописано Програмом заштите природе Републике Србије за период од 2021. до 2023. године.

Идентификација предела кроз дефинисање предеоних типова представља законом дефинисани основ за заштиту, управљање и планирање предела. Вредновање и заштита предеоних вредности спроводи се кроз обједињавања свих природних, културних и створених вредности у оквиру заштићених подручја. С тим у вези, Завод планира у 2022. години следеће оперативне активности:

- израда студија заштите с аспекта предеоне разноврсности;
- учешће у редовним стручним надзорима у оквиру заштићених подручја (НП, ПП, ПИО, резервати и др.);
- обезбеђивање заштите предеоне разноврсности која је дефинисана начелима заштите природе, кроз издавање услова заштите природе и стручних основа за потребе израде просторно-планске документације;
- домаћа и међународна сарадња с научним, стручним и другим организацијама које се баве: истраживањем, планирањем, заштитом и управљањем пределима;
- учешће у свим активностима на имплементацији предеоних политика у законску регулативу Републике Србије;
- сарадња на међусекторској повезаности и усклађивању значења, појмова и приступа у планирању, заштити и одрживом коришћењу предела;
- учешће у активностима и пројектима који се тичу међународних мрежа заштите предела;
- учешће у свим активностима у области просторног и стратешког планирања;
- усавршавање стручних сарадника (пејзажних архитеката) у области имплементације софтверских решења на бази ГИС-а с циљем оптимизације предеоних истраживања;
- израда монографије „Заштићени паркови Србије”.

ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Регистар заштићених природних добара се води у складу с Правилником о садржају и начину вођења Регистра заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 81/2010). Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018 – други закон и 71/2021) предвиђено је да Завод за заштиту природе Србије води Централни регистар заштићених природних добара који садржи податке за целу територију Републике Србије. Покрајински завод за заштиту природе редовно доставља Заводу промене података и информација у Покрајинском регистру.

Регистар чине главна књига и збирка исправа које имају статус јавне књиге. Законом је дефинисана обавеза Завода која подразумева и ревизију Централног регистра и ажурирање података.

Послови у вези с Централним регистром подразумевају:

- Редовно уношење и ажурирање података, које се врши на основу донетих аката о стављању под заштиту, измена или допуна аката о заштити и аката о стављању ван снаге аката о заштити (брисање из евиденције заштићених природних добара).
- Вођење евиденције о природним добрима под претходном заштитом. Акта о претходној заштити природних добара чувају се с актима о заштити, а имају и своју засебну евиденцију.
- Периодичну проверу података.
- Комплетирање збирке исправа за свако заштићено природно добро.
- Допуњавање збирке исправа извештајима, стручним надзорима, актима, подацима (архивским, картографским, катастарским) и другим релевантним документима.
- Редован процес микрофилмовања података.
- Анализу и ревизију података Централног регистра природних добара.

Централни регистар заштићених природних добара води се у папирном облику. Поред тога, подаци о заштићеним природним добрима уносе се и у апликацију Централни регистар информационог система Завода.

Као и претходних година, на годишњем нивоу, планирано је да се подаци из Централног регистра заштићених природних добара достављају:

Агенцији за заштиту животне средине

- *Извештај о стању животне средине* за претходну 2021. годину. Подаци се односе на промену површина заштићених подручја по категоријама природних подручја, строго заштићене и заштићене дивље врсте и контролу сакупљања заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива у комерцијалне сврхе;
- *CDDA базу* – базу о заштићеним природним добрима на нивоу европских земаља, коју води Европска агенција за заштиту животне средине. Завод прослеђује податке о заштићеним природним добрима у Републици Србији у виду табеларних и просторних података.

Републичком заводу за статистику

- *Статистички годишњак Републике Србије – за 2020. годину*. Подаци су у вези са статистиком заштићених природних добара по националној легислативи и у вези са заштићеним подручјима која су вреднована као међународно значајна на основу међународних

докумената које је ратификовала Република Србија. Подаци се објављују у поглављу Животна средина, док се извори и методологија прикупљања података објављују у поглављу *Заштићена природна баштина*;

- Републичку *DevInfo* базу. База података садржи податке само на нивоу Републике Србије и замисао је да се прате глобални Миленијумски циљеви развоја и национални Миленијумски циљеви развоја. Индикатор за који Завод доставља податке носи назив *Процена њивовршине заштићених природних добара у односу на укупну њивовршину Републике Србије*.

Завод за заштиту природе Србије је у области званичне статистике препознат кроз Петогодишњи програм званичне статистике (2016–2020) као „остали произвођач званичне статистике”, а очекује се да ће бити и у Програму званичне статистике у периоду од 2021. до 2025. године, као и у Плану званичне статистике за 2021. годину на следећим истраживањима и пословима:

- Регистру заштићених природних добара;
- Бази података о стаништима, заштићеним врстама и подручјима еколошке мреже и
- изради студија заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту.

Републичком секретаријату за јавне политике

- *Административни послови* Централни регистар заштићених природних добара. Подаци су потребни ради реализације активности „Анализа трансформације административних поступака за грађане”, у оквиру којег се као наредна фаза идентификације административних поступака за грађане и привреду спроводи анализа свих званичних Регистара. Завод има обавезу да мења и ажурира на Порталу еПАПИР (Програм Владе за смањење административног оптерећења привреде) сваку промену у вези са Централним регистром, а која произилази из промене законских и подзаконских аката.

Министарству заштите животне средине

- *Полугодишњи и годишњи извештај* за програмске активности Завода. Подршка раду Завода за заштиту природе Србије (у оквиру програма – Заштита природе и климатске промене), Циљ 1: Вредновање природних вредности и припрема стручне основе за заштиту, Индикатори „Број подручја вреднованих за заштиту” и „Број стручних надзора”;
- *Обављање послова инспекцијског надзора*: доставља се ажурирани Централни регистар заштићених природних добара у електронском облику;
- *Испуњење законских обавеза достављања копије микрофилмоване документације заштићених природних добара*. На основу члана 14. Правилника о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара („Службени гласник РС” 81/2010).

Завод има обавезу да на годишњем нивоу микрофилмује документацију заштићених природних добара и да копију микрофилма достави надлежном Министарству.

Према захтевима различитих институција и заинтересованих страна, очекује се достављање података о заштићеним подручјима из Централног регистра.

Како постоји неусклађеност између Закона о заштити природе и Правилника о садржају и начину вођења Регистра заштићених природних добара, Завод ће покренути иницијативу за њихово усклађивање, у смислу уједначеног дефинисања форме Регистра (електронска и/или папирна форма).

Кањон Јерме

УСПОСТАВЉАЊЕ ЕКОЛОШКЕ МРЕЖЕ, ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

Планом за 2022. годину предвиђене су активности на унапређењу успостављања еколошки значајних подручја и еколошких коридора еколошке мреже РС, која укључује међународну NATURA 2000 еколошку мрежу, посебно због тога што је крајем 2021. године отворен Кластер четири у приступним преговорима Србије с Европском унијом, у оквиру којег је и поглавље 27. Животна средина и климатске промене. Основ за ове активности је члан 38. став 6. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018 – други закон и 71/2021), према којем Завод за заштиту природе Србије, у сарадњи с другим стручним и научним институцијама, припрема документацију за успостављање еколошке мреже у складу с критеријумима утврђеним законом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима. Сагласно члану 10. Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, бр. 102/2010) средства за финансирање еколошке мреже обезбеђују се, преваходно, из средстава буџета Републике Србије.

ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА

Заштита биодиверзитета спада у једну од главних делатности Завода, уз заштиту и очување и свих других природних вредности. Заштита биодиверзитета је и веома комплексна делатност која укључује заштиту и очување не само угажених и ретких органских врста, већ и њихових станишта. У том смислу, заштита се спроводи првенствено кроз вредновање одређених просторних целина од битног значаја за очување одређених компоненти биодиверзитета, али и кроз спровођење и других редовних активности Завода, као што су давање мишљења и услова за различите интервенције у простору (израда просторно-планске документације, изградња мањих и већих инфраструктурних објеката, туристичких центара са пратећом инфраструктуром, појединачних објеката различите намене, за узорковање строго заштићених и заштићених дивљих врста у научноистраживачке сврхе, за прекогранични промет дивљих врста итд.). У 2022. години, а у зависности од општег стања у земљи услед епидемиолошке ситуације изазване корона вирусом и степена и карактера могућих ограничења у извршавању обавеза Завода, део активности на заштити појединачних врста и њихових станишта ће бити реализован кроз пројекте (заједно с другим партнерима) на успостављању еколошке мреже Србије, укључујући и европску Емералд мрежу и мрежу ЕУ NATURA 2000 и пројектне теме усмерене на праћење стања појединачних дивљих врста биљака и животиња и типова станишта, које су инкорпориране у редовне активности Завода. У том смислу је предвиђена реализација или наставак реализације више пројеката и пројектних тема.

Пројекти

Реализација пројектних активности у 2022. години реализоваће се кроз три сегмента (пројекта) по уговорима:

- „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије” (наставак започетих пројектних активности);
- „Успостављање еколошке мреже Европске уније NATURA 2000 као дела еколошке мреже Републике Србије” (наставак започетих пројектних активности);
- Израда Црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији.

Завод ће, у складу са својим надлежностима, организовати, координирати и надзирати извршење шесте фазе пројекта „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије“, која ће се односити на публикување израђених рукописа кроз раније фазе пројеката и то: Методологија картирања типова станишта, Медотологија картирања група организама флоре, фауне и гљива, Методологија картирања врста птица, Приручник за идентификацију типова станишта, Приручник за идентификацију група организама флоре, фауне и гљива, Штампане приоритетних листа организама и типова станишта за успостављање еколошке мреже Републике Србије и Штампане референтних листа организама и типова станишта за успостављање Европске еколошке мреже Натура 2000 као дела еколошке мреже Републике Србије.

Током 2022. године радиће се на изменама и допунама карата распрострањења појединачних типова станишта и врста, ревизија и унапређење листе еколошки значајних подручја и еколошких коридора, као и израда комплетне мреже еколошки значајних подручја и еколошких коридора еколошке мреже за потребе измена и допуна Уредбе о еколошкој мрежи. У оквиру ове фазе анализираће се измене и допуне Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016), и покренути поступак измене Правилника. Теренски рад на прикупљању података ће делимично вршити Завод у оквиру својих делатности, а у већој мери ће за то бити ангажоване, као и за реализацију свих осталих наведених активности, друге стручне и научне институције и организације на законом прописан одговарајући начин, као и у претходним фазама пројеката. За прикупљање теренских података користиће се искључиво мобилна апликација *Теренска*, која ће се током 2022. године редовно одржавати и унапређивати кроз новије везије софтвера и напредније модуле рада (Формулар за геонаслеђе и Формулар за инвазивне врсте). Сходно томе, измене и промене мобилног софтвера *Теренска*, морају пратити и промене на порталу *Теренска* који је саставни део апликације за инвентаризацију.

У 2022. години се наставља са петом фазом започетог пројекта из 2018. године „Успостављање еколошки значајних подручја Европске уније NATURA 2000 на територији Републике Србије“ и са „Прикупљањем података и других услуга које се односе на типове станишта и појединачне групе организама флоре и фауне, као и на птице, с циљем успостављања еколошке мреже Европске уније NATURA 2000 у Републици Србији“. Током ове фазе пројекта биће настављен рад на прикупљању и обједињавању постојећих стандардних образаца (Standard Data Form – SDF) с картографским прилозима за утврђивање „Предложених подручја од значаја за заједницу“ (potential Sites of Community Importance, pSCIs), значајних за заштиту и очување одређених типова станишта и дивљих врста биљака и животиња и „Подручја посебне заштите“ (*Special Protection Areas, SPAs*), значајних за заштиту и очување дивљих врста птица у складу с потребама и стандардима за еколошку мрежу Европске уније „NATURA 2000“.

Шеста фаза пројекта „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије“ и пета фаза пројекта „Успостављање еколошки значајних подручја Европске уније NATURA 2000 на територији Републике Србије“ засниваће се на резултатима из претходних фаза из 2016, 2019, 2020. и 2021. године, и на основу очекиваних резултата пете (за еколошку мрежу), односно четврте фазе (за Натура 2000) наведених пројеката започетих крајем 2021. године и чији резултати се очекују крајем децембра 2022. године.

Једна од кључних активности у наредном периоду је и обавеза Републике Србије да извештава како Европску агенцију за заштиту животне средине, тако и Савет Европе, о Емералд еколошкој мрежи и дистрибуцији свих врста и типова станишта која се налазе на анексима Бернске

конвенције. Ова активност је проистекла из Резолуције бр. 8 Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта, и у складу са задацима с радионице „Second workshop on reporting Under Resolution no. 8 (2012) of the Berne Convention“, одржане у Паризу, новембра 2018. године, а с циљем хармонизације са NATURA 2000 еколошком мрежом. С тим у вези, Завод ће учествовати у складу са својим надлежностима и овлашћењима, заједно са свим осталим релевантним институцијама у спровођењу ратификоване Бернске Конвенције и у припреми извештаја.

На основу одлуке усвојене на 41. седници Сталног комитета Бернске конвенције у периоду од 29. 11. до 3. 12. 2021. године, и покренути ИПА пројектом „Мобилизација података за Емералд мрежу за западни Балкан“ („Mobilization of Emerald Network databases in the Western Balkans in preparation of biogeographical seminars“), који финансира Европска комисија а реализује Савет Европе у сарадњи с Европском агенцијом за животну средину, потребно је извршити ажурирање Емералд базе података о дистрибуцији врста и станишта у пет земаља уговорница западног Балкана са свим подацима који се односе на мрежу Натура 2000, а које су земље прикупљале годинама уз подршку Европске комисије и да исте доставе у оквиру базе података за Емералд мрежу. С циљем припреме Републике Србије за биоеографске семинаре у 2022. години и представљања постигнутог напретка у имплементацији Емералд мреже, потребно је израдити базу података о дистрибуцији врста и станишта у за потребе ревизије предлога Емералд подручја у Србији.

Пројектне теме

За 2022. годину предвиђен је наставак већ започетих истраживања, али и покретање нових (реализација планираних теренских истраживања зависиће умногоме и од епидемиолошке ситуације):

1. Мониторинг сушења смрчевих шума на подручју ПП „Голија“, локалитет Рудно, Бзовик, Река.
2. Мониторинг госпоине папучице (*Cypripedium calceolus*) на Сувој планини.
3. Мониторинг заштићене биљне врсте крвавац (*Hypericum androsaemum*) (Маљен, Гучево, Цер, Борања).
4. Мониторинг мале чигре (*Sternula albifrons*) у доњем току Дрине.
5. Мониторинг сова и сурог орла на подручју НП „Копаоник“ (у зависности од заинтересованости управљача).
6. Мониторинг и заштита лешинара (Aegurinae) у Србији.
7. Мониторинг хранилишта за некрофаге врсте животиња у Србији.
8. Мониторинг вука на подручју НП „Копаоник“ (у зависности од заинтересованости управљача).
9. Мониторинг дивокозе (*Rupicapra rupicapra*) уз разматрање потенцијала и могућности реинтродукције/интродукције.
10. Стање и мониторинг популације строго заштићених и заштићених врста звери у Србији – предлог и примена приоритетних мера заштите и управљања.
11. Стање и мониторинг популација дивљих папкара у Србији – предлог и примена приоритетних мера заштите и управљања.
12. Мониторинг грчке корњаче (*Testudo graeca*) и шумске корњаче (*Testudo hermanni*) на подручју Пчињског округа.
13. Мониторинг инвазивних и алохтоних врста инсеката у урбаној и субурбаној средини – евидентирање, праћење популационих трендова и израда базе података о инвазивним и алохтоним врстама инсеката на територији града Београда и приградских насеља.

14. Мониторинг природних вредности на подручју НП „Кучај-Бељаница“.
15. Утврђивање заступљености и евидентирање стабала снежне крушке (*Pyrus nivalis*) и дафинолисне крушке (*Pyrus elaeagrifolia*) на подручјима Јелашничке клисуре, Пиротског и Белопаланачког округа.

Поред редовних активности из делокруга рада Завода, спроводиће се и следећи послови у оквиру заштите биодиверзитета:

- Предлагање обима и садржаја студија изводљивости и студија процене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу.
- Преузимање и збрињавање строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња, као и врста које се налазе на прилозима Правилника о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама.
- Евидентирање држања строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња у складу с Правилником о условима држања, начину обележавања и евидентирања дивљих животиња у заточеништву.
- Мониторинг.
- Учествовање у спровођењу активних мера заштите с циљем очувања врста и станишта. То се, пре свега, односи на програме заштите и очувања лешинара и програме реинтродукције (дивокозе, лешинари и др.).
- Утврђивање састава фауне риба у поступку издавања услова заштите природе (изградња мини хидроелектрана и других хидротехничких објеката, експлоатација шљунка и песка), а за потребе праћења стања и степена угрожености дивљих врста риба и њихових станишта у природи и др.
- Реализација интервентних активности и спровођење мера заштите, који се не могу планирати (обиласци продавница кућних љубимаца, одгајивачница и зоолошких вртова, стручни надзори у случају илегалног сакупљања заштићених врста биљака, држања и лова дивљих животиња, активности на заштићеним подручјима у случају елементарних непогода – снеголома и ветроизвала, сече стабала) и др.
- Израда листа инвазивних врста биљака и животиња. Прелиминарни списак инвазивних врста у Републици Србији је објављен 2012. године, док подзаконски акт који уређује ову тематику није донет. Потребно је ревидирати национални списак, а потом у складу с Европском регулативом, припремити званичну националну референтну листу (или листе) биљних и животињских инвазивних врста.

ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

У оквиру јавних овлашћења која проистичу из Закона о заштити природе, као и Уредбе о контроли коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС”, бр. 31/2005, 45/2005 – исправка, 22/2007, 38/2008, 9/10, 69/2011 и 95/2018 – други закон) и Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016) планиране су следеће активности:

- утврђивање контингента за сакупљање дивље флоре, фауне и гљива у текућој години, као и одређивање региона у којима ће се забранити сакупљање одређених врста;
- рад у комисији коју формира министарство надлежно за послове заштите животне средине на спровођењу конкурса за издавање дозвола за комерцијално сакупљање из природе заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива;
- помоћ лицима и организацијама заинтересованим за плантажно-фармерски узгој заштићених врста;

- сарадња с откупљивачима, као и сакупљачима с циљему усавршавања правилног сакупљања, пре свега биљних врста, као и прикупљање што објективнијих информација о сакупљеним количинама и подручјима на којима се врши сакупљање;
- сарадња и стручна подршка заинтересованим странама за гајење заштићених и строго заштићених дивљих биљних и животињских врста;
- ажурирање базе података о регистрованим откупним станицама за сакупљање заштићених дивљих врста, као и података о плантажама и фармама у оквиру информационог система Завода.

ИЗРАДА ЦРВЕНИХ ЛИСТА И ЦРВЕНИХ КЊИГА

У складу са чл. 36. став 4. и 5. Закона о заштити природе, строго заштићене и заштићене дивље врсте одређују се на основу националних и међународних Црвених листа или Црвених књига, потврђених међународних уговора, стручних налаза и/или научних сазнања. Црвене листе угрожених дивљих врста са локалитетима на којима се налазе, бројношћу популација и степеном угрожености, утврђује Министарство заштите животне средине, на предлог Завода. С тим у вези, Завод у сарадњи с осталим стручним и научним институцијама предлаже Црвене листе.

Израда Црвених листа/књига подразумева реализацију пројектних активности кроз уговор „Израда Црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији” као наставка започетих пројектних активности.

У 2022. години предвиђена је реализација шесте фазе пројекта кроз „Прибављање података и других услуга с циљем наставка израде Црвених листа појединачних група организама флоре, фауне и гљива у Републици Србији”, која се, такође, финансира из буџета Републике Србије. У складу са чланом 36. став 5. Закона о заштити природе, Црвене листе и Црвене књиге угрожених дивљих врста са локалитетима на којима се налазе, бројношћу популација и степеном угрожености, утврђује Министарство заштите животне средине на предлог Завода за заштиту природе Србије. С тим у вези, Завод у сарадњи с осталим стручним и научним институцијама предлаже Црвене листе. У том смислу, Завод ће ради прибављања потребних података на законном прописан одговарајући начин, ангажовати стручне и научне институције са задатком даље евалуације таксона за потребе израде Црвених листа појединачних група организама флоре, фауне и гљива у Републици Србији, као и за потребе унапређења базе података о дистрибуцији потенцијално угрожених врста Србије, употребом апликације за процену угрожености врста у Србији. Завод ће вршити контролу рада и извештавања по пројекту и у наредној фази. Шеста фаза ће бити заснована на резултатима из претходних фаза 2016, 2019, 2020. и 2021. године, и очекиваних резултата из пете фазе која је започета крајем 2021. године и која се завршава децембра 2022. године. Током 2022. године се очекује и објављивање Црвене листе фауне у Републици Србији као резултат пројекта из 2021. До сада су у оквиру пројекта публиковане: „Црвена књига фауне Србије I – Водоземци”, „Црвена књига фауне Србије II – Гмизавци”, „Црвена књига фауне Србије III – Птице”, „Црвена књига фауне Србије IV – Правокрилци”, а током 2020. године је израђен рукопис „Црвена књига фауне Србије V – Рибе” чије се публиковање очекује у 2022. години. Током 2021. године израђен је рукопис „Црвена књига фауне Србије VI – Сисари” (у оквиру четврте фазе пројекта) за који је потребно да се ураде рецензије и припрема за штампу, а у оквиру шесте фазе, крајем 2022. године очекује се и израда рукописа „Црвена књига фауне Србије VII – Дневни лептири” и „Црвена књига фауне Србије VIII – „Акватични бескичмењаци”.

ЗАШТИТА ГЕОДИВЕРЗИТЕТА И ГЕОНАСЛЕЂА

Планом за 2022. годину планира се наставак досадашњег рада на заштити геодиверзитета и геонаслеђа Србије.

Стручни послови Завода из области заштите и очувања геодиверзитета и геонаслеђа Републике Србије биће усмерени на:

- Спровођење активности којима се обезбеђује очување природних вредности свих елемената геодиверзитета (геолошких, геоморфолошких, хидролошких и педолошких)
- Заштиту нових природних добара из Инвентара геонаслеђа Србије (појединачно или у оквиру већих заштићених подручја);
- Ревизију раније заштићених природних добара;
- Стручни надзор на заштићеним природним добрима са предлогом мера;
- Истраживање и израду студија заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту;
- Праћење стања и оцену очуваности природе и степена угрожености објеката геонаслеђа;
- Истраживање и валоризацију објеката геодиверзитета/геонаслеђа од међународног значаја (европског и балканског), без обзира да ли се налазе у Инвентару геонаслеђа Србије или не;
- Спречавање активности и радњи на, и у непосредној близини евидентираних и потенцијалних објеката геонаслеђа и других елемената геодиверзитета, којима се угрожавају њихове основне природне вредности;
- Код елемената геодиверзитета који спадају у категорију обновљивих активности ускладити са условима који обезбеђују њихову трајну и ефикасну обнову и стално унапређивање квалитета
- Учешће у изради и реализацији стратешких докумената из области заштите природе као и докумената који се односе на одживо коришћење елемената геодиверзитета као што су воде, земљиште, геолошки ресурси итд.
- Усклађивање политике очувања геодиверзитета и геонаслеђа са савременим међународним искуствима и развој међународне сарадње у овој области
- Деловању Националне асоцијација управљача туристичких спелеолошких објеката Србије чији је Завод суоснивач (2020. године)

Активности на заштити геонаслеђа током 2022. године обухватају и:

- Ревизија појединих листа у оквиру Инвентара објеката геонаслеђа Србије

Инвентар објеката геонаслеђа Републике Србије је завршен 2005. године и обухвата око 650 геолошких, палеонтолошких, геоморфолошких, спелеолошких и неотектонских објеката, односно: 130 објеката историјско-геолошког и стратиграфског наслеђа, 58 објеката петролошког наслеђа, 192 објеката геоморфолошког наслеђа, 42 објеката неотектонске активности и геофичког наслеђа, 80 објеката спелеолошког наслеђа, 19 објеката хидрогеолошког наслеђа, 18 објеката педолошког и георхеолошког наслеђа, 13 група објеката са климатским специфичностима, као и 99 објеката ex-situ геонаслеђа. Поред наведеног, извршено је и формирање инвентара хидрогеолошког наслеђа Србије (2008), у оквиру кога је издвојено 212 објеката хидрогеолошког наслеђа, односно 51 објекат у Унутрашњим Динаридима, 62 у Вардарској зони,

32 у Српско-македонској маси, 39 у Карпато-балканидима, 12 у Дакијском басену и 16 у Панонском басену.

- Омогућавање да апликације Теренска буде примењива и за прикупљање података на терену за објекте геонаслеђа
- Презентација и промоција геонаслеђа у оквиру које се планира иновирање изложбене поставке о геодиверзитету и геонаслеђу Србије у оквиру изложбеног простора Завода за заштиту природе Србије у Београду;
- Едукације на тему заштите геодиверзитета и геонаслеђа с изабраним категоријама становништва (ученици средњих школа).
- Популаризацију геонаслеђа кроз активности као што су: објављивање научног - популарног материјала о објектима геонаслеђа кроз израду монографије „Водопади Србије као објекти геонаслеђа“, израда промотивних материјала у циљу обележавања Међународног дана геодиверзитета – 06. Октобар, који се ове године први пут обележава (израда постера и флајера);

На заседању 41. седници Генералне конференције UNESCO -а одржаној 23. новембра 2021. године, установљен је Међународни дан геодиверзитета који ће се сваке године обележавати 06. октобра. Циљ успостављања овог дана је подизање свести о значају заштите овог дела природе за благостање и просперитет свих живих бића на планети.

ГЕОПАРКОВИ

Током 2022. године планира се наставак активности на успостављање мреже геопаркова Србије. Након проглашења Геопарка Ђердап (2020) и активног учешћа Завода кроз пружање стручне подршке у номинацији, наставља се учествовање кроз стручну и техничку подршку у свим активностима на успостављању и припреми номинације будућих геопаркова у Србији и њихово укључивање у међународне мреже геопаркова као што су UNESCO Global Geoparks Network и European Geoparks Network, као и на успостављању веза са геопарковима у окружењу и размени искустава по питању вредновања објеката геонаслеђа. Планира се наставак активности:

- израду националних критеријума за издвајање геопаркова и успостављање националне мреже геопаркова у Србији. Неки од потенцијалних подручја за успостављање геопаркова су: Стара планина, Фрушка гора са Леслендом, Авала, Косаница – Ђавоља варош, Кучај – Бељаница, Стари влах итд.
- на укључивању појма геопарк као категорије заштите геодиверзитета и објеката геонаслеђа у релевантно национално законодавство у складу са законодавством ЕУ и међународним иницијативама;
- С циљем идентификације и вредновања објеката геонаслеђа за оцењивање и процену Геопарка коју врши експертска комисија Европске мреже геопаркова, планирају се теренска истраживања НП „Стара планина“, у поступку прелиминарне номинације НП „Стара планина“, за упис на листу у европску и светску мрежу Геопаркова.

НАЦИОНАЛНА И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Током 2022. године планира се наставак сарадње са организацијама из области науке, културе, образовања, васпитања и других области у циљу подизања нивоа свести о заштити геонаслеђа и одрживом коришћењу геодиверзитета. Настављају се активности на:

- Сарадњи са управљачима природних добара усмерену на: уређење, конзервацију и презентацију објеката геонаслеђа у већим природним целинама (национални парк, парк природе..), успостављање гео-стаза као модела презентације историје стварања датог терена/природног добра; пројекте санације и заштите темељног феномена услед природних или антропогених фактора угрожавања, контролисање свих активности које се планирају преко издавања услова заштите природе, истраживање и остале активности у складу са Законом о заштити природе;
- Националном асоцијацијом заштићених спелеолошких објеката Србије;
- Археолошким институтом „Виминацијум“ на унапређењу „Мамут парка“ који се налази у оквиру археолошког налазишта Виминацијум;
- Природњачким музејом у Београду ради идентификације и заштите угрожених геолошких објеката, а и допуне листе *ex situ* објеката геонаслеђа;
- Управљачем – ЈП „Србијашуме“, на утврђивању потенцијала ширег подручја Старе планине и испуњења критеријума у складу са смерницама UNESCO-а за процену вредности за чланство у европску и светску мрежу Геопаркова.
- Сарадња са регионалним и домаћим научним и стручним институцијама спроводиће се кроз учешће и организацију научних и стручних скупова, семинара, панел дискусија, округлих столова, конференција и сл;

Међународна активност подразумева наставак рада на јачању сарадње са међународним институцијама и организацијама у области заштите геодиверзитета и геонаслеђа кроз активности: на номинацији и одрживом коришћењу међународно заштићених подручја у оквиру UNESCO-вих програма Светска баштина (World Heritage - WH) и Геопаркови (Global Geoparks). Планира се наставак и унапређењу сарадње са Европској асоцијацији за конзервацију геолошког наслеђа (ProGEO). Вредновање геонаслеђа према јединственом концепту је усвојено од стране ове асоцијације 1996. године чиме је започета јединствена политика заштите геонаслеђа, када је и усвојена подела геообјеката-репрезентата. Такође, међу приоритетним активностима биће сарадња са International Union for Conservation of Nature (IUCN) посебно IUCN WCPA Geoheritage Specialist Group (GSG);

Ђавоља варош

Водопад Бели извор

УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ И РЕАЛИЗАЦИЈИ СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Полазећи од одредаба Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016, 95/2018-др.закон и 71/2021; у даљем тексту: Закон), основни документи заштите природе су: Програм заштите природе Републике Србије, планови заштите природе аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и извештаји о стању природе.

Закон је прописао да се за спровођење Програма израђују акциони планови, које доноси Влада. Програм се израђује на основу извештаја о стању природе који израђује Завод за заштиту природе Србије у сарадњи с другим стручним и научним организацијама и другим јавним службама.

Активности у области политике заштите природе ће се спроводити на начин прописан „Програмом заштите природе Републике Србије за период од 2021. до 2023. године”. Овим Програмом је ревидиран Предлог стратегије заштите природе Републике Србије за период од 2019. до 2025. године, а у складу са Законом о планском систему Републике Србије, Стратешким планом УН Конвенције о биолошкој разноврсности за период од 2011–2020. године, Аичи циљевима заштите биодиверзитета и одлукама донесеним на редовним заседањима конференција чланица ове конвенције и на основу других потврђених међународних уговора за заштиту природе, очување биолошке разноврсности и промене климе.

С обзиром на то да су предвиђене измене и допуне Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, бр. 102/10), Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне „Службени гласник РС”, бр. 31/2005, 45/2005 – исправка, 22/2007, 38/2008, 9/2010, 69/2011, 95/ 2018 – други закон), Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 05/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016) и израда Уредбе о оцени прихватљивости, представници Завода за заштиту природе Србије ће бити укључени у рад радних група као и до сада.

Завод наставља с учешћем у изради докумената важних за процес интеграција Републике Србије у Европску унију, а пре свега оних за које је важно усклађивање са прописима ЕУ (Поглавље 27 – Заштита животне средине и климатске промене).

Завод ће, такође, учествовати у верификацији секторских стратегија развоја, мастер планова, законске и подзаконске регулативе, као и на континуираном остварењу циљева Конвенције о биолошкој разноврсности, Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта, Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња, Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата, Конвенције о влажним стаништима од међународног значаја, нарочито као стаништима птица мочварица, Конвенције о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре, Директиве о очувању природних станишта и дивље фауне и флоре, Директиве о очувању дивљих птица итд.

С обзиром на то да је предвиђено да се ради на изради новог Закона о заштити природе, представници Завода ће, као и до сада, активно учествовати у његовој изради, будући да је реч о основном пропису који Завод користи у свом раду.

САРАДЊА СА СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА У ЗЕМЉИ

Међу институцијама с којима је планиран наставак и унапређење сарадње налазе се: Републички геодетски завод, Биолошки факултет, Шумарски факултет, Географски факултет, Рударско-геолошки факултет, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић” и Институт за мултидисциплинарна истраживања Универзитета у Београду, Географски институт „Јован Цвијић” САНУ, Институт за лековито биље „Јосиф Панчић” из Београда, Природњачки музеј у Београду, Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду, Природно-математички факултет Универзитета у Нишу, Природно-математички факултет Универзитета у Крагујевцу, Природно-математички факултет из Приштине са привременим седиштем у Косовској Митровици, Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе” – Београд, ЈП „Србијашуме” и друге институције, организације и заинтересоване стране.

Сарадња с научним и стручним институцијама огледа се и у учешћу на пројектима, као и у организацији научних и стручних скупова, семинара, панел-дискусија, округлих столова и конференција – с циљем представљања резултата рада Завода на заштити природе и размене искустава са ширим кругом научне и стручне јавности.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Завод за заштиту природе ће и у 2022. години наставити да ради на јачању сарадње с међународним институцијама и организацијама у области заштите природе и заштите животне средине. То подразумева и учешће на стручним састанцима, семинарима и радионицама, укључујући сарадњу у оквирима Конвенције о биолошкој разноврсности (CBD), Конвенције о заштити европских дивљих врста и природних станишта (Бернска конвенција), Рамсарске конвенције и CITES конвенције.

Као један од приоритета на међународном нивоу истиче се наставак рада на примени Директиве о стаништима и Директиве о птицама, као основа за успостављање еколошке мреже Европске уније NATURA 2000 у Републици Србији, а на основу резултата пројектних активности IPA2016 пројекта „EU for Serbia – Continued support to implementation of Chapter 27 in the area of nature protection (NATURA 2000)” који је започет током 2019. године, а који имплементира EPTISA конзорцијум с циљем припреме подручја еколошке мреже NATURA 2000 у Србији, а који је завршен крајем 2021. године.

Током 2022. године Завод за заштиту природе Србије ће, као стручна установа задужена за израду међународних номинација у области заштите природе на државном нивоу, бити спремна за рад на номинацији међународно заштићених подручја у оквиру UNESCO-вих програма „Човек и биосфера” (Man and Biosphere – MaB), Геопаркови (Geoparks) и Светска баштина (World Heritage – WH). Такође, Завод ће наставити да даје податке за извештаје које подноси Министарство заштите животне средине, као надлежни орган за праћење Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња као и пратећих споразума (Споразум о заштити афричко-евроазијских миграторних птица водених станишта UNEP/AEWA и Споразум о очувању популација слепих мишева у Европи UNEP/EUROBATS) у Републици Србији.

НОМИНАЦИЈА МЕЂУНАРОДНО ЗНАЧАЈНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Учешће у активностима добра Светске природне баштине за Републику Србију у оквиру серијског прекограничног добра светске природне баштине

Европска буква (*Fagus sylvatica*) је једна од главних едификаторских врста у биому листопадних шума умереног климата, аутохтона за Европу, где је настала у терцијару и ушла у фазу експанзије након последњег леденог добра градећи најзначајније природне шумске екосистеме, како у Европи, тако и у Србији. Како би се обезбедило очување букових шума, овај јединствени европски феномен је првобитно уписан на листу светске баштине 2007. године као „Нетакнуте букове шуме Карпата“, прекогранично серијско добро од десет компоненти у Словачкој и Украјини. Након два наредна проширења, 2011. и 2017. године, ово добро светске природне баштине, које тренутно носи назив „Древне и нетакнуте букове шуме Карпата и других региона Европе“, састоји се од 78 компоненти, којима се чувају последњи остаци исконских и древних букових шума у 12 европских земаља: Словачка, Украјина, Немачка, Албанија, Аустрија, Белгија, Бугарска, Хрватска, Италија, Румунија, Словенија и Шпанија. На основу номинације предате 2020. године, у којој је учествовала Република Србија, што је представљало прву овакву номинацију за нашу земљу, којом се предлаже проширење постојећег добра за нових 30 компоненти, од којих се пет налази у Републици Србији, и то у оквирима Националних паркова „Фрушка гора“, „Тара“ и „Копаоник“, средином 2021. године је на основу евалуације Међународне уније за заштиту природе (IUCN) на листу светске баштине уписано ново проширење без компоненти из наше земље. Ово добро након последњег проширења садржи 94 компоненте у 18 европских држава.

У складу са предоченим потребама усаглашавања начина газдовања шумама са препорукама IUCN-а, Завод ће током 2022. године наставити започету сарадњу са стручним институцијама и управљачима номинованих заштићених подручја, како би припремили основу за развијање неопходне међусекторске сарадње с другим надлежним министарствима, с циљем подношења нове номинације у будућности. Република Србија неће учествовати у следећој номинацији која ће бити предата до 1. 2. 2022. године, а у којој ће учествовати Аустрија, Хрватска и Словачка са предлогом измене границе својих компонената. На иницијативу Белгије, као Координатора заједничког управљања постојећим добром, Србија је позвана да учествује у активностима заједничког управљања као држава посматрач.

Номинација прекограничног Резервата биосфере „Тара–Дрина“ између Републике Србије и Републике Српске (БиХ)

Мада је иницијатива за успостављање прекограничног Резервата биосфере на реци Дрини између Републике Србије и Републике Српске (Босна и Херцеговина) постојала већ дуги низ година, до даљег развоја номинације до сада није долазило јер се на територији обе државе нису налазила заштићена подручја. Тек након проглашења Националног парка „Дрина“ у Републици Српској 2017. године, настављен је рад на успостављању првог прекограничног резервата биосфере у оквиру UNESCO програма „Човек и биосфера“.

Како је договорено на састанку између представника ресорних министарстава и институција Републике Србије и Републике Српске, који ће имати улогу у будућој номинацији прекограничног Резервата биосфере „Тара–Дрина“, одржаном у Бања Луци у априлу 2019. године, формиране су радне групе за процес номинације у оквиру одговарајућих министарстава која ће координисати активности на припреми номинације, у чијем раду ће током 2022. године учес-

товати и Завод за заштиту природе Србије који ће водити припрему номинационог досијеа са стручног и техничког аспекта.

У састав будућег Резервата биосфере била би укључена два заштићена подручја у Републици Србији и једно у Републици Српској. У Србији су то Национални парк „Тара“ и Парк природе „Мокра Гора“, а на територији Босне и Херцеговине је заштићено подручје у Републици Српској, Национални парк „Дрина“, које је проглашено Законом о Националном парку „Дрина“ 2017. године. Управљање овим заштићеним подручјем је дато Јавној установи Национални парк „Дрина“ из Сребренице, која је основана 2018. године.

РЕГИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ СА СТРУЧНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Јачање сарадње с међународним институцијама и организацијама у области заштите природе и заштите животне средине (IUCN, WWF, UNDP, UNEP, GIZ, UNESCO, GEF, EPPO, EuroNatur, EUROPARC, ENCA, ProGeo, GREENBELT, PROWILDLIFE итд.). То подразумева унапређење међународне сарадње и учешће на стручним састанцима, семинарима и радионицама, то јест сарадњу у оквирима Конвенције о биолошкој разноврсности (CBD), Конвенције о заштити европских дивљих врста и природних станишта (Бернска конвенција), Рамсарске конвенције и CITES конвенције.

Рад на номинацији међународно заштићених подручја у оквиру UNESCO-вих програма Човек и биосфера (Man and Biosphere – MaB), Светска баштина (World Heritage – WH) и Геопаркови (Global Geoparks) обухвата рад на припреми номинације прекограничног Резервата биосфере „Тара–Дрина“ на граници са Републиком Српском (БиХ), Геопаркова Стара планина и Фрушка гора, као и номинације проширења добра светске природне баштине „Древне и нетакнуте букове шуме Карпата и других региона Европе“ као првог добра светске баштине за Републику Србију.

Предвиђа се развијање међународне сарадње уз подршку Канцеларије IUCN-а за Југоисточну Европу и Централну Азију (IUCN ECARO) са седиштем у Београду, у згради Завода. Као један од приоритета на међународном нивоу истиче се прикупљање података и рад на примени Директиве о стаништима и Директиве о птицама, као основа за успостављање еколошке мреже Европске уније, Натура 2000. Током 2022. године ће се наставити с радом у складу са смерницама за успостављање Натура 2000 еколошке мреже које су добијене у оквиру IPA2016 пројекта „EU for Serbia – Continued support to implementation of Chapter 27 in the area of nature protection (NATURA 2000)“ који имплементира EPTISA конзорцијум, с циљем припреме подручја еколошке мреже Натура 2000 у Србији.

Мокра гора

ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

ОДНОСИ С ЈАВНОШЋУ

Завод за заштиту природе Србије ће у 2022. години, у складу са програмом рада стручних служби, реализовати активности којима се информише јавност и представља и промовише рад Завода. Циљ информисања јавности и реализације промотивних манифестација, биће усмерени на добијање подршке јавности за активности које се предузимају у заштити природе. У том смислу, нарочито је значајно јачање свести јавности, укључивање што већег броја младих, као и обезбеђивање подршке заштити природе од стране локалних заједница. Припреме за укључивање у европску еколошку мрежу NATURA 2000, повећање територије под заштитом, вредности био- и гео- диверзитета, као и потреба усклађеног развоја и заштите природе биће и даље један од примарних задатака у овој делатности Завода.

ПРОМОТИВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Завод ће организовати и реализовати самостално, или заједно с другим организацијама и институцијама, различите манифестације и акције којима се промовишу вредности природне баштине и заштита природе у Србији.

Све промотивне манифестације биће усклађене са ситуацијом изазваном епидемијом корона вируса и усклађене са прописаним здравственим мерама.

Обележавање еко-датума

Самостално или у сарадњи с другим организацијама и институцијама, Завод ће обележити најзначајније еколошке датуме: 2. фебруар – Дан влажних подручја, 21. март – Дан шума, 22. март – Дан вода, 11. април – Дан заштите природе, 22. април – Дан планете земље, 30. април – Дан Завода за заштиту природе Србије, 22. мај – Дан биодиверзитета, 24. мај – Европски дан паркова, 5. јун – Дан заштите животне средине, 7. септембар – Међународни дан заштите лешинара, 4. октобар – Дан заштите животиња и 11. децембар – Светски дан планина.

Друге промотивне манифестације

Завод ће организовати и друге промотивне манифестације с циљем подизања нивоа свести јавности о заштити природе. Такође, Завод ће учествовати у промотивним манифестацијама које имају своју традицију одржавања, а које Завод подржава са становишта процене њиховог доприноса промоцији заштите природе, као што су: „Greenfest“, „Београдски фестивал цвећа“, „Нишвил“, „Ноћ музеја“, „Дани истраживача“, „Сајам науке“ и други.

Учешће Завода на сајамским манифестацијама које привлаче веома разноврстан круг посетилаца и стручне јавности, биће размотрено са становишта процене финансијских могућности и импликација у контексту рационалног и одговорног учешћа на њима, као и тренутне епидемиолошке ситуације у земљи и здравствених мера које у тренутку њихове организације буду прописане.

Планиране манифестације:

- Промоције књига и монографија Завода, промоција природњачких филмова који се реализују у оквиру ширих акција у заштити природе међународног карактера и др.
- Промоција заштићених подручја и укључивање јавности у део поступка у припреми предлога заштите природних добара. У том смислу, сходно својим надлежностима, Завод ће обавештавати и остваривати комуникацију и сарадњу са заинтересованом јавношћу у оквиру поступка израде студије заштите, као и у оквиру јавних расправа о предлогу акта о заштити, односно представљати заштићена подручја, као и резултате пројеката који се воде на заштити биодиверзитета, геодиверзитета и предеоног диверзитета.
- С обзиром на постигнут успех и позитивно реаговање јавности биће обновљен Фотоконкурс Завода.

Планиране акције и програми могу бити организовани on-line или с учешћем заинтересоваих страна зависно од процене здравствене ситуације.

Промоција природних добара

На основу законских прописа, укључивање јавности је саставни део поступка у припреми предлога заштите природних добара. У том смислу, сходно својим надлежностима, Завод ће обавештавати и остваривати комуникацију и сарадњу са заинтересованом јавношћу у оквиру поступка израде студије заштите, као и у оквиру јавних расправа о предлогу акта о заштити, односно представљати заштићена подручја, као и резултате пројеката који се односе на заштиту биодиверзитета, геодиверзитета и предеоног диверзитета.

Медији

Завод ће у наредном једногодишњем периоду правовремено и информисати јавност о свом раду, активностима и резултатима у области заштите природе, сходно својој законској обавези, али и с циљем развијања јавне свести о потреби и смислу заштите националне природне баштине и њеном афирмисању кроз:

- извештавање медија различитим средствима комуникације;
- даљи развој мреже медија с којима Завод сарађује, путем непосредног контакта с новинарима, и извештавањем медија писаним путем – (саопштењима, писаним изјавама, разним обавештењима), учешћем у емисијама и сл.;
- реализација репортажа о природним добрима и вредностима и
- снимање спотова с дронским приказом предела (кратка форма).

Интернет

Интернет презентација Завода биће и даље редовно ажурирана и садржајно развијана, сходно потребама корисника и сложености и значаја информација које се пласирају. Рад на интернет презентацији биће усмерен на остваривање њене веће посећености, чему ће допринети планирана прерада одређених рубрика, нови садржаји и развијање комуникације у оквиру друштвених мрежа, пре свега, странице интернета и Instagrama. Посебно значајно биће успостављавање платформи за реализацију on-line догађаја.

ОБРАЗОВНО-ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Образовно-издавачка делатност Завода у 2022. години биће у функцији развијања компетенција за заштиту природе, учешћа јавности у заштити, одрживом развоју и управљању заштићеним подручјима с циљем унапређења програма очувања природе, еко туризма и рада са посетиоцима у заштићеним подручјима. Реализоване активности у оквиру образовно-издавачке делатности биће у складу са постављеним циљевима у оквиру:

- Годишњег плана за заштиту природних добара.
- Успостављања еколошке мреже и припрема за проглашење мреже NATURA 2000.
- Стратегије акционог плана образовања за одрживи развој.

Образовно-издавачком делатношћу биће обухваћене циљне групе заинтересоване за учешће у развоју природних добара: управљачи заштићеним подручјима, доносиоци одлука у локалним самоуправама, стручњаци, становништво локалних заједница у заштићеним подручјима, невладин сектор и цивилна удружења, туристичке организације, наставници, ученици, студенти, медији и др.

ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Образовни програми биће реализовани у сарадњи са релевантним институцијама и организацијама и у организационим формама које одговарају садржају и учесницима програма: обуке, семинари, радионице, презентације, предавања, трибине, округли столови и друго, и усклађени с тренутном епидемиолошком ситуацијом у земљи и прописаним здравственим мерама.

Програми ће бити реализовани онлајн или с учешћем заинтересованих страна којима су намењени.

Програми за управљаче заштићених подручја и стручну јавност

Стручна подршка управљачима у области спровођења мера заштите и управљања стаништима и врстама, програма промоције и интерпретације заштићеног подручја, упознавања и укључивања јавности у заштиту природе, као и укључивање у рад на изради мреже NATURA 2000. Посебна пажња биће посвећена усавршавању у изради планова посета и раду са посетиоцима у заштићеним подручјима.

Програми за представнике општина и локално становништво

У складу с одредбама Закона о заштити природе и прописаној процедури проглашења заштићених подручја, Завод ће и убудуће о покренутој иницијативи и поступку израде студије заштите едуковати локално становништво, власнике и кориснике подручја кроз тематске скупове и програме у општинама у којима се налазе заштићена подручја.

Програми намењени сектору туризма

- Тематски скуп о заштићеним подручјима као туристичким дестинацијама.
- Развој програма обука за водиче у заштићеним природним добрима у сарадњи са струковним организацијама и удружењима.

Радионице у Основној школи у Јајинцима

Програми за наставнике, предшколце, ученике и студенте

У оквиру сарадње са школским установама планира се програм за допуну школског курикулума и перманентног усавршавања наставног особља.

Програми за наставнике

- Семинари за стручно усавршавање наставника у области заштите животне средине и природе акредитовани од стране Министарства просвете Републике Србије.
- Укључивање тема из области заштите природне баштине у уџбенике и наставна средства у основним и средњим школама.

Програми за децу предшколског узраста

- „Еко-скакалица“;
- „Еко-лабиринт“;
- „Пронађи моје станиште“;
- Игра меморије и слагалица са сликама заштићених врста и друге друштвене игре;
- Обилазак изложбене поставке у галерији Завода;
- Израда програма за онлајн интерактивну едукацију предшколаца.

Програми за ученике

- обилазак изложбене поставке Завода,
- еколошке радионице у школи и природи,
- еко-квизови и подршка у раду научно-образовним камповима
- израда школских прилога као наш допринос настави на даљину за предмете биологија и географија.

Програми за студенте

- тематска предавања,
- презентације, радионице, трибине, еко-форуме, као и
- учешће стручних сарадника Завода у еко-камповима и студијским посетама природним добрима.

Сарадња с научним и стручним институцијама

- Учешће и организација научних и стручних скупова, семинара, панел дискусија, округлих столова и конференција с циљем представљања резултата рада Завода на заштити природе и размене искустава са ширим кругом научне и стручне јавности, онлајн или уз публику.
- Суорганизација 14. Симпозијума о флори југоисточне Србије и суседних региона у сарадњи са ПМФ-ом Универзитета у Нишу.

Програми обуке за улов и враћање на природна станишта аутохтоних врста змија

- обука запослених у зоохигијени или јавним комуналним градским установама, које на позив грађана уклањају змије и друге гмизаваца,
- обука о правилном и безбедном хватању ових животиња и њиховом враћању у природу.

Програми за НВО и удружења

Организовање тематских скупова с циљем да се остваре партнерске акције државних институција и невладиног сектора на пословима заштите природе.

Интерни програми професионалног усавршавања запослених

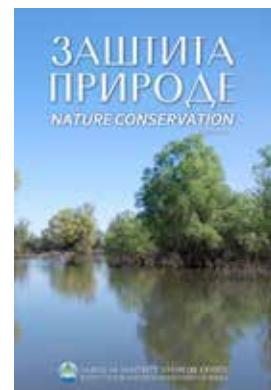
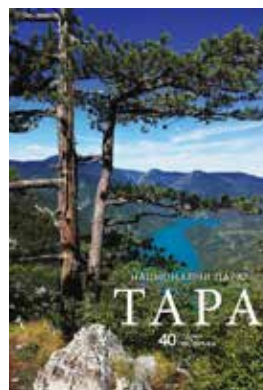
- Перманентно усавршавање кадрова кроз различите облике образовања (курсеви, семинари, обуке, студијске посете итд.), праћење и учешће у раду стручних скупова и конференција.
- Реализација интерног програма усавршавања у јавном представљању и наступима.

ИЗДАВАШТВО

Штампа и израда научно-стручних и образовних издања и стручно-популарног материјала.

Нова издања за штампу (часописи, монографије, постери, лифлети и сл.)

- Стручни часопис „Заштита природе“;
- Црвена књига риба Србије;
- Монографија „Птице Хиландара“;
- Монографија „Заштићени паркови Србије“;
- Монографија „Биљке Пчиње“;
- Монографија Парка природе „Голија“ (почетак израде 2022. год., штампа 2023. год.);
- Васкуларна флора на подручју Голије и Турјачке гламе у ПП „Стара планина“;
- 11 приручника за Natura врсте;
- Лифлети о заштићеним Natura врстама;
- Постери о заштићеним Natura врстама;
- Промотивни 3Д материјали (магнети, мајице, качкети, оловке, шоље и сл.);
- Новогодишњи пакет (свеска, блок, стони календар, зидни календар, оловка);
- Други пратећи материјал за годишње манифестације;
- Игре меморије с картицама на којима су заштићене врсте;
- Игра домина с мотивима врста сисара и њихових трагова у природи;
- Сет слагалица „Свет природе 2“;
- Продукција серијала кратких филмова о природи (снимање, монтажа, штампа омота и умножавање).

Репринти

- Материјали за кореспонденцију: меморандум, коверте свих величина, фасцикла Завода итд.
- Објављивање постојећих наслова Завода по потреби.

ПОСЛОВИ ПРЕВОЂЕЊА И ИНОКОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ

Преводјење на енглески језик стручних текстова за потребе издавања стручног часописа „Заштита природе“, стручних и популарних текстова за интернет презентацију и публикација Завода (монографије, постери, лифлети и др).

Кореспонденција у вези са припремањем, извођењем и извештавањем у делатностима повезаним с међународним иницијативама и пројектима.

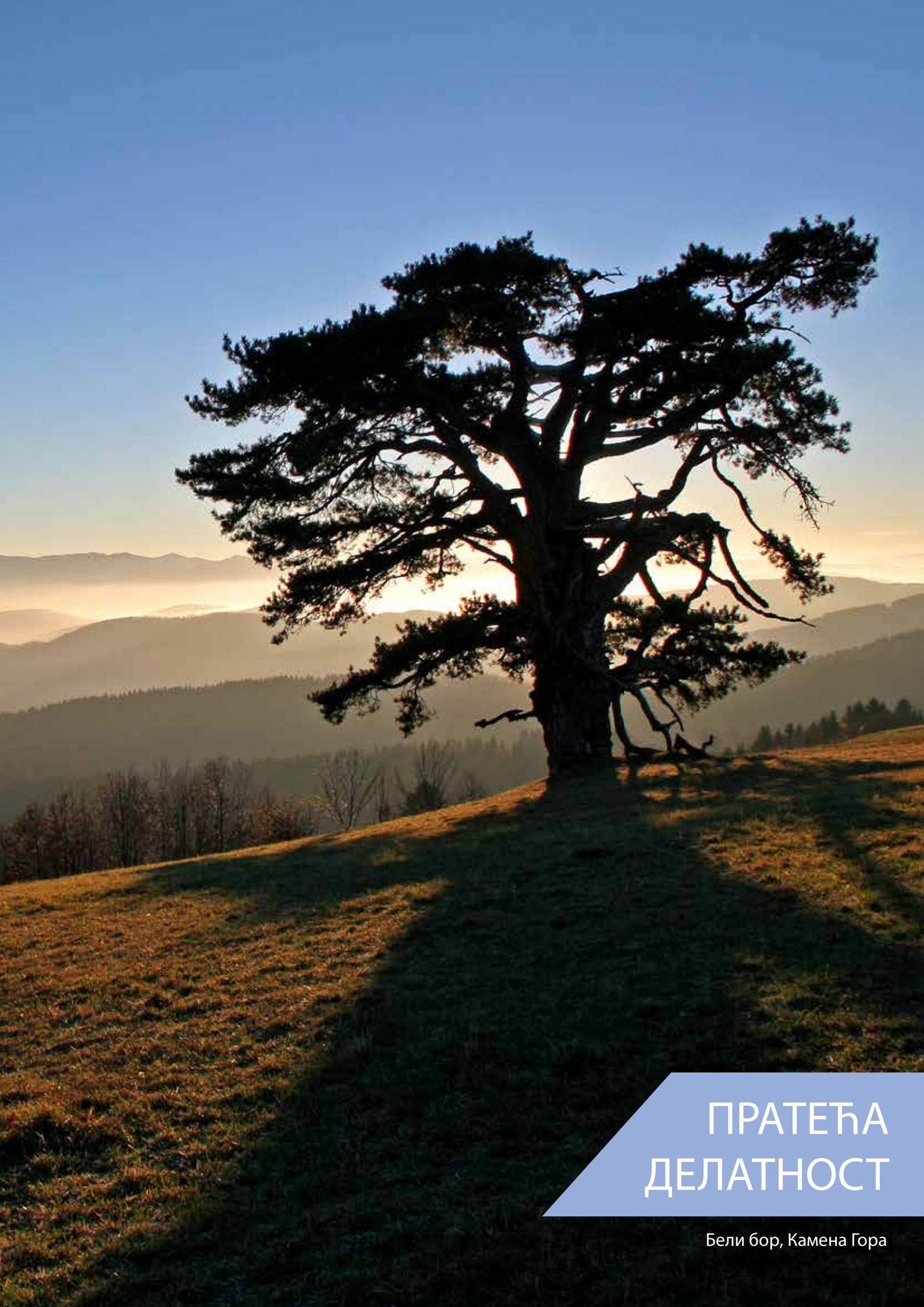
ИЗЛОЖБЕНА ПОСТАВКА

Иновирање сталне изложбене поставке елементима који ће допринети интерактивности и анимацији посетилаца, као и реализација тематских изложбених поставки у мери у којој расположива финансијска средства буду дозвољавала.

У складу с техничким условима, радиће се на изради виртуелних посета изложбеној поставци, а за потребе интернет учионице поставка ће бити и место за снимање материјала за наставу на даљину за предмете: биологија, географија, природа и друштво и чувари природе.

ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ

Бели бор, Камена Гора

ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ И КАРТОГРАФИЈА

ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

За 2022. године планиран је наставак одржавања информационог система Завода, одржавање апликације за мобилне телефоне Теренска и портала, као и креирање нове front-end апликације за модул Решавање предмета, коришћењем веб интерфејса за израду апликације. У првом плану је прилагођавање урађених модула информационог система потребама запослених, обука корисника у Београду и Нишу, праћење рада у апликацијама информационог система, као и дорада база података информационог система због уноса података добијених од других институција.

Планирано је и редовно одржавање свих сервера и рачунара на обе локације, набавка неопходне рачунарске опреме (графичке радне станице, лаптопови, штампачи, ултрабрзи скенери, ЛЕД пројектори, преносни хард-дискони, тастатуре, мишеви и слично), као и увођење брже интернет везе у Визиторском центру на Тари.

Предвиђено је повећање брзине протока између локација Београд–Ниш због потреба централизације информационог система и брже размене података, као и брже репликације база на обе локације. Такође, неопходно је повећање брзине интернет приступа централне локације Завода у Београду ради размене података у оквиру пројекта NATURA 2000, као и ради приступа порталу који служи за преглед података добијених преко мобилне апликације *Теренска*.

Остале планиране активности:

- активна и пасивна заштита документације Завода, као и редовно прављење резервних копија база података („backup“ база података);
- преузимање података о предметима из система Обједињена процедуре;
- преправка и дорада програма и табела у књиговодству, а по изменама законских аката;
- оптимизација штампе;
- обука запослених за коришћење модула;
- израда упутстава за коришћење модула информационог система;
- редовно скенирање предмета и уношење у ИС Завода;
- подизање свести запослених о безбедном коришћењу рачунара, локалне рачунарске мреже и интернета;
- техничка подршка скуповима на којима Завод учествује.

Планирано је повећање обима посла у вези са ГИС-ом, то јест даље усклађивање и одржавање заводске инфраструктуре просторних података у смислу испуњавања обавеза и извештавања у складу с EU INSPIRE Директивом и NIGP (Националном инфраструктуром геопросторних података). Завод има обавезу да одржава следеће просторне слојеве: заштићена подручја, еколошка мрежа, распрострањеност врста и станишних типова. Такође, планирано је активно учествовање у новим ИПА пројектима Европске уније за 2022. годину и прилагођавање података добијених кроз те пројекте информационог систему Завода.

КАРТОГРАФИЈА

Током 2022. године планирана је израда карата за потребе услова, стручних основа и мишљења које су у надлежности Завода, као и карата за потребе прелиминарних истраживања, теренских истраживања и израда студија заштите.

Такође је предвиђен и:

- наставак рада на одржавању збирног шејпа заштићених природних добара;
- наставак векторизације и дигитализације зона заштите заштићених природних добара, старих студија и елабората;
- израда годишњег извештаја и шејпова за Агенцију за заштиту животне средине, а за потребе Европске агенције за заштиту животне средине;
- ажурирање карата еколошке мреже (IPA, IBA, PBA, Емералд подручја);
- израда картографских елемената и елабората за потребе издавачке делатности Завода;
- администрација информационог система у сегменту заштићених природних добара и
- остали картографски послови.

ПРАВНИ, ОПШТИ И КАДРОВСКИ ПОСЛОВИ

У складу са Законом о заштити природе, другим прописима и општим актима Завода за заштиту природе Србије, а имајући у виду овлашћења Завода као стручне организације за заштиту природе, правни послови односе се на:

- консултације и стручну сарадњу с надлежним министарством и органима локалне самоуправе при изради предлога аката о заштити подручја, а у одређеним случајевима и на саму израду предлога аката о заштити подручја;
- израду предлога аката о престанку заштите подручја;
- израду предлога за претходну заштиту подручја;
- вођење Централног регистра заштићених природних добара;
- пружање стручне помоћи управљачима заштићених подручја, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе и природних добара;
- учествовање у спровођењу ратификованих међународних уговора у вези са заштитом природе и животне средине;
- разматрање предлога и израду мишљења (заједно са руководством Завода и стручним сарадницима) у вези с новим законским, подзаконским или стратешким правним актима и документима, која директно или индиректно регулишу и уређују област заштите природе и животне средине, као и друге области (привреда, саобраћај, туризам, пољопривреда, шумарство, водопривреда, енергетика, рударство, планирање и изградња и др.);
- учествовање у изради решења о условима заштите природе, стручних основа, закључака и разних мишљења, као и у жалбеном поступку (води се евиденција поступака по жалбама), у складу са Законом о заштити природе, Законом о општем управном поступку и другим позитивним прописима;
- тумачење Закона о заштити природе и других прописа и општих аката;
- израду уговора и преглед уговора достављених од друге стране о пословној сарадњи Завода с другим државним органима и установама, научним, стручним или невладиним ор-

ганизацијама у земљи и иностранству, као и уговора о ауторском, волонтерском и другом ангажовању спољних сарадника Завода;

- учествовање у радним групама за израду законских, стратешких и подзаконских прописа из области заштите природе.

Правни, кадровски и општи послови за 2022. годину, такође, односе се на:

- по указаној потреби, доношење и измене постојећих општих аката Завода, које доносе директор или Управни одбор Завода (Правилника о раду, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места и у складу с тим – измена (анекси) уговора о раду, измена и допуна Акта о процени ризика, измена Правилника о набавкама у складу с изменом Закона о јавним набавкама, измена Правилника о заштити података о личности, као и измене других општих аката за којима се укаже потреба);
- припрему материјала и организацију седница управног и надзорног одбора, као и израду записника с ових седница;
- заступање Завода у судским поступцима (радноправни спорови);
- поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја;
- израда Информатора о раду Завода;
- спровођење поступака јавних набавки и одређених набавки на које се не примењује закон о јавним набавкама, као и друге послове из ове области (израда плана набавки, вођење евиденција о јавним набавкама, достављање извештаја и других докумената надлежним органима...);
- послове Централне обједињене процедуре: пријем достављених аката, експедовање у прописаним роковима решења о условима заштите природе у завршеним предметима, учешће у раду свих предмета, евидентирање сторно предмета;
- друге послове (кадровски послови, послови безбедности и здравља на раду, уношење података и вођење кадровске евиденције, уношење законских и подзаконских прописа у информациони систем Завода, канцеларијско и архивско пословање, превоз запослених на терене, дактилографски послови, курирски послови, послови противпожарне заштите, послови кафе-кухиње и други општи послови...).

Планира се наставак пријема нових запослених, који су неопходни како би се у Заводу квалитетно и на време обављали послови из делокруга рада Завода. Нови запослени ће обављати послове из основне делатности заштите природе, као и из општих послова. Планира се пријем пет нових запослених.

ПЛАН ЈАВНИХ НАБАВКИ

Наручилац		ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ					
Година плана		2022					
Верзија плана		1					
Датум усвајања		15.04.2022.					
Ред. бр	Врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Оквирно време покретања	ЦПВ	"НСТЈ извршења / испоруке"
0001	Услуге	Дистрибуција електричне енергије	2,666,667.00	Отворени поступак	2. квартал	65310000 - Дистрибуција електричне енергије	РС11 - Београдски регион
0002	Услуге	Чишћење објекта седишта Завода у Новом Београду	3,000,000.00	Отворени поступак	4. квартал	90910000 - Услуге чишћења	РС11 - Београдски регион
0003	Услуге	Чишћење просторија Канцеларије у Нишу	166,667.00	Отворени поступак	3. квартал	90910000 - Услуге чишћења	РС225 - Нишавска област
0004	Услуге	Мобилна телефонија, фиксна телефонија и интернет	4,625,000.00	Отворени поступак	2. квартал	64200000 - Телекомуникационе услуге	РС11 - Београдски регион
0005	Услуге	Одржавање информационог система и израда нових модула	1,500,000.00	Отворени поступак	3. квартал	72700000 - Услуге рачунарске мреже	РС11 - Београдски регион
0006	Услуге	Редовни и ванредни сервис возила	1,250,000.00	Отворени поступак	3. квартал	50112000 - Услуге поправке и одржавања аутомобила	РС11 - Београдски регион
0007	Добра	Гориво (бензин и дизел)	2,083,333.00	Отворени поступак	3. квартал	09130000 - Нафта и дестилати	РС11 - Београдски регион
0008	Добра	Теренско возило	5,833,333.00	Отворени поступак	2. квартал	34113300 - Теренска возила	РС11 - Београдски регион
0009	Услуге	Прибављање података и друге услуге у циљу наставка успостављања еколошке мреже у Републици Србији, шеста фаза	2,708,333.00	Отворени поступак	3. квартал	73300000 - Планирање и спровођење истраживања и развоја	РС - Србија
0010	Услуге	Прибављање података и друге услуге у циљу успостављања еколошке мреже Европске уније Натура 2000 као дела еколошке мреже Републике Србије, пета фаза	1,666,667.00	Отворени поступак	3. квартал	73300000 - Планирање и спровођење истраживања и развоја	РС - Србија

Ред. бр	Врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Оквирно време покретања	ЦПВ	"НСТЈ извршења / испоруке"
0011	Услуге	Прибављање података и друге услуге у циљу наставка израде црвених листа и црвених књига појединачних група организација флоре, фауне и гљива у Републици Србији, шеста фаза	625,000.00	Отворени поступак	3. квартал	73300000 - Планирање и спровођење истраживања и развоја	РС - Србија
0012	Радови	Реконструкција, адаптација, санација и ревитализација објекта за пословни објекат Канцеларије у Нишу	10,683,333.00	Отворени поступак	2. квартал	45454000 - Радови на реконструкцији	РС225 - Нишавска област
0013	Услуге	Штампа књиге о Птицама Хиландара и Васкуларне флоре Старе планине и тематског стручно - промотивног и образовног материјала (игре меморије, постери слагалице и календара)	2,100,000.00	Отворени поступак	2. квартал	79810000 - Услуге штампања	РС11 - Београдски регион
0014	Услуге	Штампа стручних публикација, промотивног и материјала за кореспонденцију (лифелти, коверте, честитке, фацикле ...)	2,248,485.00	Отворени поступак	3. квартал	79810000 - Услуге штампања	РС11 - Београдски регион

ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ

У 2022. години обављаће се следеће пословне активности из делокруга рада Одељења за финансијско-материјалне послове:

- континуирана сарадња с надлежним Министарством заштите животне средине о утврђивању приоритета у области финансирања за буџетску и наредне две фискалне године, а све с циљем ефикасног управљања јавним финансијама и рационалне потрошње јавних средстава;
- по захтеву Министарства финансија Завод израђује Инструкцију за предлог приоритетних области финансирања за средњорочни плански период (2021–2023), који представља основ за израду Нацрта годишњег финансијског плана и доставља ресорном министарству на даљу надлежну употребу;
- усвајањем Закона о буџету Републике Србије за 2022. буџетску годину, Завод доставља Предлог програма о распореду и коришћењу средстава субвенција јавним нефинансијским предузећима и организацијама, с дефинисањем наменски одређених средстава из усвојеног буџета;
- дефинисање активности, овлашћења и надлежности у поступку финансијског планирања, као и рокова за обављање појединих активности процеса планирања.
- израда Финансијског плана Завода за 2022. годину, контрола спровођења финансијског плана и плана јавних набавки, као и праћење актуелних прописа из области финансијско-материјалног пословања и рачуноводства;
- планирање и праћење реализације одобрених апропријација у складу с Упутством за припрему буџета за 2022. годину, као и инструкцијама и смерницама из Фискалне стратегије за планску 2022. и наредне две фискалне године;
- праћење реализације уговорних обавеза по спроведеним поступцима јавних набавки и вођење евиденције набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама;
- финансијско праћење дефинисаних пројеката и реализација пројектних активности у сарадњи с организацијама из области заштите природе;
- извештавање Министарства финансија о стању доспелих а неизмирених обавеза (доцњи) за сваки квартал планске буџетске године;
- у складу с одредбама Закона о буџетском систему, Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, у прописаном року достављају се годишњи извештаји о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле;
- сходно усвојеном Програму о коришћењу средстава субвенција за текућу буџетску годину, Завод доставља захтев за дознаку финансијских средстава надлежном ресору на месечном нивоу, ради обављања редовног пословања;
- с циљем контроле наменске потрошње средстава субвенција, Завод се обавезује да месечно извештава Министарство заштите животне средине, у виду достављања Извештаја са спецификацијом утрошених средстава за претходни месец;
- достављање Републичкој дирекцији за имовину извештаја о евиденцији непокретности у јавној својини корисника, за претходну буџетску годину на прописаним обрасцима;
- Законом о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС”, бр. 113/17) од 1. марта 2018. године, уређена је обавеза регистровања фактура и других захтева за исплату у Централном регистру фактура – Управа за трезор, издатих од стране повериоца у комерцијалним трансакцијама,

- између субјеката јавног сектора – дужника и привредних субјеката – поверилаца;
- достављање кварталних извештаја и Годишњег извештаја о учинку плана рада Завода по захтеву надлежног ресора;
- достављање кварталних извештаја и Годишњег извештаја о извршењу буџета надлежном ресору, у законом прописаном року;
- достављање прописаних података Министарству финансија – Управа за трезор за потребе ажурирања Регистра запослених, изабраних, именованих и ангажованих лица, у законом прописаном року;
- праћење Централизоване евиденције поступка обједињене процедуре за издавање локацијских услова посредством надлежног органа – Министарство грађевинарства или градске/општинске управе, као и контрола наплативости прописаних такси за издавање акта о условима заштите природе (Завод у наведеном поступку има статус имаоца јавних овлашћења);
- подношење појединачних пореских пријава Министарству финансија – Пореској управи, за све исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку и доприноси за обавезно социјално осигурање;
- састављање дневних, месечних, периодичних и годишњих финансијских извештаја и достављање ресорном министарству на даљу надлежну употребу;
- статистичко-евиденциони послови који се односе на пословно, финансијско и пројектно планирање и извештавање у Заводу;
- вођење евиденције добављача и купаца, као и контрола наплативости потраживања од дужника и измирења новчаних обавеза према повериоцима;
- послови у вези с обрачуном и исплатом трошкова и накнада по путним налозима;
- састављање прописаних финансијских извештаја за Завршни обрачун;
- обрачун и исплата зарада, накнада зарада и других личних примања;
- други послови из делокруга рада организационе јединице.

За редовно пословање Завода за заштиту природе Србије за 2022. годину, Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, бр. 110/2021 од 24. новембра 2021. године) опредељено је 180.000.000,00 динара у оквиру:

- Раздела 25 – Министарство заштите животне средине;
- Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине;
- Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене;
- Функција 560 - Заштита животне средине неklasификована на другом месту;
- Програмска активност / Пројекат 0003 – Подршка раду Завода за заштиту природе Србије;
- Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама.

У складу са опредељеним средствима, законским обавезама, обавезама према запосленима, трећим лицима, а на основу планираних обавеза и активности извршена је расподела средстава по ставкама и износима приказаним Финансијским планом Завода за заштиту природе Србије за 2022. годину.

План укупних прихода Завода за 2022. годину износи 222.000.000,00 динара.

Структура укупних прихода у 2022. години

Класификација	Врста прихода	Опредељена средства
791	Приходи из буџета (1+2)	180.000.000
	1. Средства намењена за редовно пословање	174.000.000
	2. Програмска активност	6.000.000
742	Сопствени приход - приходи од продаје добара и услуга	35.000.000
321	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	7.000.000,00
Укупно:		222.000.000

Структура укупних расхода и издатака у 2022.

Конто	ОПИС	Буџетски извор	Сопствени извор	Нераспор. вишак прихода из ранијих година	Укупно
411	Плате, додаци и накнаде запослених	93.082.000	2.290.000	-	95.372.000
4111	Плате, додаци и накнаде запослених	93.082.000	2.290.000	-	95.372.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	15.034.000	369.000	-	15.403.000
4121	Допринос за ПИО	10.240.000	252.000	-	10.492.000
4122	Допринос за здравствено осигурање	4.794.000	117.000	-	4.911.000
413	Накнаде у природи	300.000	-	-	300.000
4131	Накнаде у природи	300.000	-	-	300.000
414	Социјална давања запосленима	-	750.000	-	750.000
4143	Отпремнине и помоћи	-	450.000	-	450.000
4144	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	-	300.000	-	300.000
415	Накнаде трошкова за запослене	2.800.000	300.000	-	3.100.000
4151	Накнаде трошкова за запослене	2.800.000	300.000	-	3.100.000
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	300.000	-	-	300.000
4161	Награде запосленима и остали посебни расходи	300.000	-	-	300.000
421	Стални трошкови	21.660.000	1.210.000	-	22.870.000
4211	Трошкови платног промета и банкарских услуга	210.000	40.000	-	250.000
4212	Енергетске услуге	6.200.000	200.000	-	6.400.000
4213	Комуналне услуге	8.600.000	30.000	-	8.630.000
4214	Услуге комуникација	5.550.000	740.000	-	6.290.000
4215	Трошкови осигурања	800.000	-	-	800.000
4216	Закуп имовине и опреме	200.000	100.000	-	300.000

Кonto	ОПИС	Буџетски извор	Сопствени извор	Нераспор. вишак прихода из ранијих година	Укупно
4219	Остали трошкови	100.000	100.000	-	200.000
422	Трошкови путовања	2.130.000	5.110.000	-	7.240.000
4221	Трошкови службених путовања у земљи	1.360.000	4.200.000	-	5.560.000
4222	Трошкови службених путовања у иностранство	770.000	620.000	-	1.390.000
4223	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	-	150.000	-	150.000
4229	Остали трошкови транспорта	-	140.000	-	140.000
423	Услуге по уговору	15.914.000	13.511.000	-	29.425.000
4231	Административне услуге	-	50.000	-	50.000
4232	Компјутерске услуге	1.850.000	-	-	1.850.000
4233	Услуге образовања	200.000	350.000	-	550.000
4234	Услуге информисања	2.950.000	2.700.000	-	5.650.000
4235	Стручне услуге	10.264.000	9.811.000	-	20.075.000
4236	Услуге за домаћинство и угоститељство	200.000	100.000	-	300.000
4237	Репрезентација	150.000	350.000	-	500.000
4239	Остале опште услуге	300.000	150.000	-	450.000
424	Специјализоване услуге	6.000.000	2.130.000	-	8.330.000
4241	Пољопривредне услуге	-	500.000	-	500.000
4243	Медицинске услуге	-	1.080.000	-	1.080.000
4246	Услуге очувања животне средине	-	50.000	-	50.000
4249	Остале специјализоване услуге	6.000.000	700.000	-	6.700.000
425	Текуће поправке и одржавање	1.980.000	2.680.000	-	4.660.000
4251	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	-	2.200.000	-	2.200.000
4252	Текуће поправке и одржавање опреме	1.980.000	480.000	-	2.460.000
426	Материјал	5.210.000	3.170.000	-	8.380.000
4261	Административни материјал	1.180.000	1.370.000	-	2.550.000
4263	Материјал за образовање и усавршавање запослених	380.000	250.000	-	630.000
4264	Материјал за саобраћај	2.700.000	200.000	-	2.900.000
4265	Материјал за очување животне средине	-	100.000	-	100.000
4266	Материјал за образовање, културу и спорт	-	200.000	-	200.000
4267	Медициски и лабораторијски материјали	-	50.000	-	50.000
4268	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	800.000	600.000	-	1.400.000
4269	Материјали за посебне намене	150.000	400.000	-	550.000
444	Пратећи трошкови задуживања	-	75.000	-	75.000
4442	Казне за кашњење	-	75.000	-	75.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	400.000	400.000	-	800.000
4821	Остали порези	400.000	150.000	-	550.000
4822	Обавезне таксе	-	250.000	-	250.000
483	Новчане казне и пенали по решењу судова	-	20.000	-	20.000

Кonto	ОПИС	Буџетски извор	Сопствени извор	Нераспор. вишак прихода из ранијих година	Укупно
4831	Новчане казне и пенали по решењу судова	-	20.000	-	20.000
485	Накнаде штете нанете од стране држ. органа	-	500.000	-	500.000
4851	Накнаде штете нанете од стране државних органа	-	500.000	-	500.000
511	Зграде и грађевински објекти	14.000.000	-	-	14.000.000
5113	Капитално одржавање зграда и објеката	12.820.000	-	-	12.820.000
5114	Пројектно планирање	1.180.000	-	-	1.180.000
512	Опрема	1.190.000	2.135.000	7.000.000	10.325.000
5121	Опрема за саобраћај	-	-	7.000.000	7.000.000
5122	Административна опрема	1.190.000	1.735.000	-	2.925.000
5124	Опрема за заштиту животне средине	-	400.000	-	400.000
515	Нематеријална имовина	-	150.000	-	150.000
5151	Нематеријална имовина	-	150.000	-	150.000
Укупно:		180.000.000	35.000.000	7.000.000	222.000.000

в.д. Директора

Марина Шибалић

ЗАКОНИ, ПОДЗАКОНСКИ АКТИ И СТРАТЕГИЈЕ

Послови из делокруга рада обавезују Завод на примену свеобухватне законске регулативе које се Завод доследно придржава. Наводи се само део исте, како следи:

Закони, подзаконски акти и стратегије

Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018 – други закон и 71/2021);

Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 – други закон, 72/2009 – други закон, 43/201 – Одлука УС РС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018 – др. закон);

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010);

Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 36/2009);

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 25/2015);

Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/2009 и 93/2012);

Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, бр. 36/2009);

Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/2009; 88/2010 (чл. 23–25), 14/2016 и 95/2018 – др. закон);

Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 36/2009 и 88/2010 (чл. 13–14));

Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/2009 и 10/2013);

Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – други закон);

Закон о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015 и 95/2018 – др. закон);

Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/2006, 65/2008 – др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017, 95/2018 – други закон);

Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/2010);

Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/2010 – Одлука УС РС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – Одлука УС РС, 50/2013 – Одлука УС РС, 98/2013 – Одлука УС РС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон, 9/2020 и 52/2021);

Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење)

Закон о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011 – др.закон, 93/2012 и 84/2015, 83/2018 – др. закон, 17/2019 – др. закон);

Закон о бањама („Службени гласник РС”, бр. 80/92, 67/93 – др. закон и 95/2018 – др. закон);

Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон);

Закон о националним парковима („Службени гласник РС”, бр. 84/2015 и 95/2018 – др. закон);

Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 69/2005);

Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 69/2005);

Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 69/2005);

Правилник о условима и критеријумима за израду анализе утицаја објеката и радова на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 49/2001);

Правилник о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019);

Правилник о посебној врсти објеката и посебној врсти радова за које није потребно прибављати акт надлежног органа, као и врсти објеката који се граде, то јест о врсти радова који се изводе, на основу Решења о одобрењу за извођење радова, као и обиму и садржају и контроли техничке документације која се прилаже уз захтев и поступку који надлежни орган спроводи („Сл. гласник РС”, бр. 102/2020);

Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016);

Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС”, бр. 35/2010);

Правилник о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама („Службени гласник РС”, бр. 99/2009 и 6/2014);

Правилник о условима које морају испуњавати прихватилишта за збрињавање заштићених дивљих животиња („Службени гласник РС”, бр. 15/2012);

Правилник о условима које треба да испуњава зоолошки врт, односно мини зоолошки врт и елементима за одређивање мини зоолошког врта („Службени гласник РС”, бр. 75/2010);

Правилник о условима под којима се фосили, минерали и кристали могу дати правном лицу на заштиту и чување („Службени гласник РС”, бр. 79/2010);

Правилник о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 81/2010);

Правилник о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС”, бр. 97/2015);

Правилник о начину обележавања заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 30/92, 24/94 и 17/1996);

Правилник о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Службени гласник РС”, бр. 85/2009);

Правилник о садржини и начину вођења стручног надзора („Службени гласник РС”, бр. 22/2015 и 24/2017);

Правилник о компензацијским мерама („Службени гласник РС”, бр. 20/2010);

Правилник о обрасцу службене легитимације чувара заштићеног подручја („Службени гласник РС”, бр. 117/2014 и 97/2015);

Правилник о изгледу знака заштите природе, поступку и условима за његово коришћење („Службени гласник РС”, бр. 87/2013);

Правилник о начину одређивања и висини накнаде штете нанете рибљем фонду („Службени гласник РС”, бр. 3/2016);

Правилник о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Службени гласник РС”, бр. 9/2017 и 34/2018);

Правилник о начину обележавања рибарског подручја („Службени гласник РС”, бр. 16/2016);

Правилник о форми, садржини и обиму годишњег извештаја и извештаја о коришћењу рибарског подручја за период на који је кориснику рибарског подручја уговором о коришћењу додељен („Службени гласник РС”, бр. 52/2017);

Правилник о условима држања, начину обележавања и евидентирању дивљих животиња у заочеништву („Службени гласник РС”, бр. 86/2010);

Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, бр. 37/2011);

Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, („Службени гласник РС”, бр. 114/2008);

Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 109/2009 и 8/2010);

Уредба о локацијским условима („Службени гласник РС”, бр. 115/2020);

Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС”, бр. 31/2005, 45/2005, 22/2007, 38/2008, 9/2010 и 69/2011 и 95/2018 – др. закон);

Уредба о распореду и коришћењу средстава за субвенционисање заштићених природних добара од националног интереса у 2018. години („Службени гласник РС”, бр. 34/2018);

Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, бр. 102/2010);

Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС”, бр. 31/2012);

Уредба о садржини и начину вођења информационог система заштите животне средине, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Службени гласник РС”, бр. 112/2009);

Национална стратегија за укључивање Републике Србије у механизам чистог развоја Кјото протокола за секторе управљања отпадом, пољопривреде и шумарства („Службени гласник РС”, бр. 8/2010);

Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, бр. 57/2008);

Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС”, бр. 13/2011);

Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, бр. 33/2012);

Национална стратегија за апроксимацију у области животне средине за Републику Србију („Службени гласник РС”, бр. 80/2011);

Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 59/2006);

Одлука о утврђивању Националног програма заштите животне средине („Службени гласник РС”, бр. 12/2010);

Решење о установљавању рибарског подручја („Службени гласник РС”, бр. 90/2015);

Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 56/2015 и 94/2018).

Ратификовани међународни уговори чије одредбе се односе на уређивање области заштите природе

Закон о ратификацији Међународне конвенције за заштиту птица („Службени лист СФРЈ”, бр. 6/1973);

Уредба о ратификацији Конвенције о заштити од опасности тровања бензолом („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 16/1976);

Закон о ратификацији Конвенције о спречавању и контроли професионалних ризика проузрокованих канцерогеним супстанцама и агенсима („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 3/1977);

Уредба о ратификацији Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 9/1977);

Уредба о ратификацији ревидираног текста међународне конвенције о заштити биља („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 1/1985);

Закон о проглашењу Закона о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 11/1986);

Закон о ратификацији Протокола уз Конвенцију о прекограничном загађивању ваздуха на велике даљине из 1979. године о дугорочном финансирању Програма сарадње за праћење и процену прекограничног преноса загађујућих материја у ваздуху на велике даљине у Европи (ЕМЕП) („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 2/1987);

Закон о ратификацији Бечке конвенције о заштити озонског омотача, са прилозима I и II („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 1/1990);

Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе, с анексима („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 2/1997);

Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 11/2001);

Закон о потврђивању Конвенције о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 11/2001);

Закон о потврђивању Конвенције о сарадњи на заштити и одрживом коришћењу реке Дунав („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 2/2003);

Закон о ратификацији Монреалског протокола о супстанцијама које оштећују озонски омотач („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 16/1990 и Закон о ратификацији Амандмана на Монреалски протокол о супстанцама које оштећују озонски омотач „Службени лист Србије и Црне Горе – Међународни уговори”, бр. 24/2004);

Закон о потврђивању Конвенције Уједињених нација о борби против дезертификације у земљама са тешком сушом и/или дезертификацијом, посебно у Африци („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 38/2009);

Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 4/2011).

Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 102/2007 и 4/2016);

Закон о потврђивању Кјото Протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 88/2007, 38/2009 и 2/2017);

Закон о потврђивању Протокола о одрживом транспорту уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 13/2018).